

Ξεκίνημα

ΕΚΚΙΝΗΜΑ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΙ' ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Διευθύνεται από συντακτική επιτροπή

Διευθυντής: ΘΑΝΑΣΗΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ

Άρχισυντάκτης: Μ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΗΣ

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ - ΟΚΤΩΒΡΗΣ 1944

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΓΙΟΡΤΗ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ

Κ. ΠΑΛΑΜΑ

Άπό τὸ «Παράκαιρα» (Ποίημα)

ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΜΑΣ

ΧΑΙΡΕΤΑΝΕ ΤΗ ΛΕΥΤΕΡΗ ΝΕΟΛΑΙΑ ΜΑΣ

ΔΗΜΟΤΙΚΟ

(Ποίημα)

Θ. ΦΩΤΙΑΔΗ

Ήνικητήριο (Ποίημα)

Γ. ΦΙΔΑ

Έφιάλτες ("Άρθρο)

Π. ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΥ

Τοῦ "Έπους προβαίνουν (Ποίημα)

ΦΑΝΗΣ ΔΗΜΑΡΑ

Λεύτερη νέα ("Άρθρο)

ΣΥΜΜΑΧΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

WALT WHITMAN

Άπό τὰ «Φύλλα χλόης» (Ποίημα)

ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟΥ

Άπό τὸν «Θούριο» (Ποίημα)

Ν. ΜΠΕΝΤΝΥ

Όλοταχῶς (Ποίημα)

Μ. ΚΡΑΛΕΖΑ

Ό πόλεμος (Ποίημα)

J. M. CRAE

Στους κάμπους τῆς Φλάντρας (Ποίημα)

J. MASEFIELD

Καθαγίαση (Ποίημα)

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΛΑΪΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΑΠΟ ΤΟΝ «ΕΠΙΤΑΦΙΟ» ΤΟΥ ΠΕΡΙΚΛΗ

Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Για ἓνα καινούριο Πανεπιστήμιο

ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Σ. ΛΕΟΝΤΙΑΔΗ

Για τὸν προοδευτικὸ ἐκπολιτισμὸ

Σ. ΜΑΚΡΙΔΗ

Τὸ πρόσταγμα ἑνὸς ποιητῆ

ΓΙΟΡΤΗ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ

Ἡ δοξασμένη χώρα μας, ὁ ἥρωϊκὸς ἑλληνικὸς τόπος γιορτάζει ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη τὴ λευτεριά του. Μιά ματοβαμένη νεολαία ἀγκαλιά μὲ ὄλον τὸν λαό, ξεπετάει στὸν καθαρὸ πιά οὐρανὸ τὶς ἔνδοξες σημαίες της. Ζοῦμε τὶς πιὸ γλυκὲς ὥρες τῆς ζωῆς μας, τὸ κορύφωμα ἑνὸς χωρὶς προηγούμενο ἀγῶνα. Νιώθουμε μιὰν ἀπερίγραφη εὐτυχία, ἀπολαβαίνοντας σὰν ἔπαθλο τοῦ ἀγῶνα μας τὴ χαρὰ τῆς λευτερίας.

Κλείσαμε γιὰ πάντα πίσω μας μιὰν ἀπὸ τὶς φριχτότερες περιπέτειες τοῦ λαοῦ μας, μιὰ τυραννία ποὺ δύσκολα συναντᾶς στὴν ἱστορία. Ἡ πείνα, ὁ βάρβαρος αἰματοπότης φασίστας, ὁ ἐντόπιος φανερός καὶ κρυφὸς προδότης, ποὺ πήρανε τὸ αἷμα τῆς νεολαίας μας, ἔχουν γκρεμιστεῖ κάτω ἀπὸ τὴν ὄργη καὶ τὴν ὁρμή μας.

Καὶ τώρα περήφανοι γιὰτὶ ἐκπληρώσαμε τὸ καθῆκον μας στὸ λαό, στεκόμαστε μιὰ στιγμή νὰ γιορτάσουμε, χαρούμενοι πιὸ πολὺ ἀπ' ὄλους.

Τὸ τέλος τῆς φοβερῆς δοκιμασίας, ὅπου φάνηκε ἡ ἀντοχὴ μὰ κι' ὁ ἥρωϊσμός τοῦ σημερινοῦ νέου, ἀποτελεῖ τὴν ἀρχὴ μιᾶς καινούριας ζωῆς. Καὶ μποροῦν νά ναι ὄλοι ἡσυχοὶ γιὰ τὰ βλαστάρια ἀφτῆς τῆς ζωῆς, τὴ νεολαία. Εἶναι ἡ γενιά ποὺ ἔβγαλε τοὺς καινούριους ἥρωες τοῦ ἔθνικοῦ μας ἀγῶνα, ἡ γενιά ποὺ ἔδωσε τὰ πλήθη τῶν νεκρῶν στὶς πολιτείες καὶ τὰ βουνά, ἡ γενιά ποὺ ξαναζωντάνεψε τὸ 1821 σ' ὄλο του τὸ ἐπικὸ μεγαλεῖο.

Αὐτὴ ἡ γενιά εἶναι ποὺ σήμερα, ξεχύνεται στοὺς δρόμους πρώτη στὴ γιορτῆ, ἀτσαλωμένη καὶ γεμάτη ἀληθινὰ ἰδανικά. Μὰ μέσα ἀπ' τὶς γιορτὲς καὶ τὰ πανηγύρια ὑψώνεται καθαρὰ ἡ πλοῦσια καὶ βαριά κληρονομιά τῆς πρόσφατης πάλης μας. Ἡ ἀναδημιουργία ποὺ μέσα στὶς φλόγες τῆς μάχης ἄρχισε νὰ γίνεται, ἡ λιγόχρονη πείρα ποὺ πλούτισε τοὺς ἀνήξερους κι' ἐμποδισμένους ὡς τὰ χτές νέους, δὲν πρόκειται νὰ πᾶνε χαμένες.

Κανεὶς δὲ θὰ παραβλέψει, πῶς ἂν σήμερα οἱ περισσότεροὶ ἀπὸ μᾶς βρίσκονται στὴ ζωῆ, πῶς ἂν ἡ πείνα κι' ἡ φυματίωση δὲ θερίσανε ὄλους μας, τὸ χρωστοῦμε στὴ δικὴ μας ἐνέργεια, στὴ δικὴ μας πάλη.

Φοιτητές, νέοι με πρόσωπα σουρωμένα από τη στέρηση, με αδιάκοπον αγώνα, αδράξανε το πιάτο της γλίσχης, το καλύτερεψαν, ζήσανε. Φοιτητές, νέοι μέμισα πλεμόνια, δουλέβοντας αλύπητα, αγωνιζόμενοι σκληρά, βρήκαν χιλιάδες δυσκολίες για νάχτινοσκοπηθούν, νά πάρουν λίγα φάρμακα. νά προστατευθούν, μὰ στὸ τέλος τὸ κατόρθωσαν δείχνοντας συνάμα στὴν κοινωνία τὰ χάλια καὶ τὴν ἐξαστένιση τῆς νεολαίας.

Δημιουργήσαμε ἀπὸ τὸ τίποτα ἕναν Ἐκπολιτιστικὸ Ὅμιλο, κάτι πὸν τιμοῦσε ὄχι μόνον τοὺς φοιτητὲς ἀλλὰ κι' ὀλάκερον τὸν μακεδονικὸ Λαόν, κάτι πὸν ἦταν καὶ εἶναι ἡ ἔκφραση τῆς φοιτητικῆς νεολαίας. Μὲ κάθε μέσο θέλησαν νά τὸν χαλάσουν, νά τὸν διαλύσουν, ἀλλὰ ἀδάμαστα στάθηκαν τὰ παλληκάρια του κι' ἔζησε καὶ θὰ ζήσει. Θέλησαν νά μᾶς ἐπιστρατέψουν γιὰ τὰ σφαγεῖα τῆς χιτλερικῆς βίας ἀλλὰ ἐμεῖς τὸν ἴδιο καιρὸ διοργανώναμε ἔθνικα συλλαλητήρια καὶ διαδηλώσεις, πὸν συγκλόνισαν ὄλους. Ἀκόμα ἐνῶ μᾶς τρόμαζαν, ἐντόπιοι καὶ ξένοι μὲ τὴν ἐπιστράτευση καὶ τὸ στρατόπεδο, ἐνῶ τὰ δέρφια μᾶς πέφτανε δεξιὰ καὶ ζερβά, ἐμεῖς κάναμε τὶς διαλέξεις μᾶς, τὶς συγκεντρώσεις μᾶς, τὶς παραστάσεις μᾶς.

Τώρα ὄλοι οἱ νέοι καὶ οἱ νέες τῆς χώρας μᾶς, ἀλληλέγγυοὶ κάθε νέου τοῦ κόσμου πὸν χτυποῦσε καὶ χτυπάει τὸ φασισμό, θὰ προχωρήσουμε πρὸ πέρα. Κανένας δὲν μπορεῖ νά μείνει ἀδιάφορος στὸ ἔργο τῶν φοιτητῶν, τῶν νέων δασκάλων, σαυτό τὸ διάστημα.

Οἱ παιδικὸι σταθμοὶ, οἱ ἀθλητικὲς γιορτές, οἱ συναυλίες, οἱ βιβλιοθηκὲς, τὰ σχολεῖα, οἱ ἐκθέσεις, οἱ ἐφημερίδες καὶ τὰ περιοδικὰ δὲν εἶναι μόνον τὰ χεροπιαστὰ δείγματα τῆς καινούριας χαρούμενης καὶ πολιτισμένης ζωῆς πὸν θέσπισαν, ἀλλὰ εἶναι ἀποχτήματα πὸν μόνον γιὰ τὸ πλήθεμά τους μποροῦμε νὰ σκεφτόμαστε καὶ νὰ πασκίζουμε.

Σκεφθεῖτε πὸς μόνον τους βάλαν τὶς βάσεις γιὰ νά λυθεῖ κάθε ζήτημα πὸν τοὺς ἀπασχολοῦσε ζωτικὰ καὶ πὸν χρόνια ἔμενε ἄλυτο, ἀπὸ τὸ δικαίωμα τοῦ ψήφου μέχρι τὴ συμμετοχὴ τους στὴ διοίκηση τοῦ σχολεῖοῦ καὶ τοῦ Πανεπιστήμιου. Ἦταν μὲ λίγα λόγια τὸ θέαμα μιᾶς νεολαίας πὸν ἤθελε νά ζήσει, πὸν ἤξερε γιὰτί ζεῖ καὶ γιὰτί παλέβει.

Καὶ κοντὰ σαυτό δὲν ξεχνούσαν πὸς σὰ νέοι ἄνθρωποι εἶχαν κάθε δικαίωμα στὴ χαρὰ τῆς ζωῆς, στὰ πλούσια δῶρα τῆς τέχνης πὸν ἔπρεπε νά ξεχυθοῦν σ' ὄλους μᾶς. Καὶ μὲ τὴν ἴδια ὄρμη πὸν κρατήθηκε ὁ ἔθνισμός μᾶς κάτω ἀπὸ τὴ σκλαβιά, κρατήθηκαν καὶ θεμελιώθηκαν ὄλες αὐτὲς οἱ κατακτήσεις τῶν νέων.

Καλοῦμε κάθε νέο πὸν νιώθει τὴν ἀξία τῆς μόρφωσης καὶ πὸν ὑπφέρει γιὰ τὴ στέρησή της νά συμπολεμήσει μὲ μᾶς. Οἱ πληγὲς πὸν χάσκουνε στὸ πολῦτιμο σῶμα τῆς γῆς μᾶς θάβρουνε σὲ μᾶς τὸν καλύτερο ἐπουλωτὴ τους. Ὁ μολεμένος ἀγέρας ἀπὸ πῖς παραπλανητικὲς νοθεσίες θὰ καθαρῖσει γρήγορα—Καθὼς ὁ ἐργάτης κι' ὁ ἀγρότης θὰ ξεκινήσουνε γιὰ τὴν ἀνοικοδόμηση τὸ ἴδιο κι' ὁ νέος σπουδαστής, μαθητής, δάσκαλος, Μὲ ἀκοίμητη φροντίδα στὴ λευτεριά πὸν πληρώσαμε ἀνυπολόγιστα, μὲ μητρικὴ λατρεία στὰ ὄσα κερδίσαμε μονάχοι μᾶς.

Ἐνωμένοι κι' ἀνίκητοι σὲ μιὰ πανεθνικὴ ἐνότητα θὰ λύσουμε τὰ πολλὰ προβλήματά μᾶς. Στους μεγάλους πὸν μὲ δάκρια συγκίνησης μᾶς

χαίρονται στὶς χρυσὲς αὐτὲς ὄρες τῆς Νίκης, θὰ δεῖξουμε πὸς ἀξίζουμε γιὰ τὴ Λευτεριά πὸν καταχτήθηκε. Στους δασκάλους καὶ στοὺς φίλους μᾶς, ὄσοι φυσικὰ μᾶς παραστάθηκαν στὶς σκληρὲς ὄρες, θὰ ξαναθυμήσουμε πὸς πολῦτιμη στάθηκε ἡ συμβολὴ μᾶς στὸν αγώνα, σεμνοὶ παλληκαρίσια, ἔτοιμοι καὶ γιὰ τὴ μάχη τῆς Εἰρήνης.

Ὁ καθένας ἀπὸ τὴ θέση του θὰ συνεχίσει τὸν πόλεμο γιὰ τὶς εἰρηνικὲς μᾶς κατακτήσεις. Τὸ περιοδικὸ μᾶς, καθὼς στάθηκε σύμβολο στὶς σκληρότερες ὄρες τῆς τρομοκρατίας, θὰ συνεχίσει τὸν αγώνα του γιὰ τὴν προκοπὴ μᾶς. Πλούσιο σὲ πείρα καὶ σὲ παράδοση, δυναμωμένο σὲ σκοποὺς καὶ ἰδανικά θὰ πολεμήσει στὴν κορφή τῆς ἀπέραντης φάλαγγας τῶν νέων.

Δὲ θὰ πάψουμε νά δεῖχνουμε τὸ δρόμο τῆς ἀληθινῆς μόρφωσης, τῆς χαρούμενης ζωῆς, τῆς εὐγενικῆς ἀμιλλας. Ὅπως πρῶτοι στὸν πόλεμο γιὰ νά διώξουμε τοὺς ἐχτρούς ἔτσι πρῶτοι στὴ μάχη νά οβύσουμε τὰ σκοτάδια. Σαλπίζουμε δυνατὰ τὸ προσκλητήριο, κανέναν ἀπόντα.

Αὐτὸ εἶναι τὸ νόημα τῆς σημερινῆς γιορτῆς τῆς λευτεριάς.

Εἴμαστε νικητὲς, περήφανοι, ἐνωμένοι κι' ἀποφασισμένοι—Τέτοια νεολαία πὸν ζήλευε πάντα ἡ χώρα μᾶς—Ἐτσι πὸν στὸν σημερινὸ παλλακικὸ συναγεμὸ ἔχουμε κάθε δικαίωμα νά τραγουδήσουμε τὰ βροντερὰ, πολεμικά μᾶς ἐμβατήρια, γελαστοὶ, αἰσιόδοξοι, μαχητικοί.—

Γιὰ τὴν προκοπὴ μᾶς, τὴ χαρὰ μᾶς, τὴ νιότη μᾶς.

ΑΠΟ ΤΑ "ΠΑΡΑΚΑΙΡΑ,"

Ἀνάξιος ὄποιος μὲ τὸ σκύλο
τὸ σαρτὸ μοιάζει, σὰ δαυθῆ,
ὅταν ἀργὰ ἢ γοργὰ θάυθῃ
τῆς κρίσης ἡ ὄρα,
κι' ἀντιχτυπιένται τὰ στοιχεῖα,
στὰ σύγνεφα ἢ στὴν Πολιτεία,
κεραυνοφόρα.

Ἀνάξιος ὄποιος ξάρνου ἀκούει
τὸ προσκλητήριο τῶν καιρῶν
νά τὸ φυσᾷ ἢ νά τὸ κροῦῃ
σάλπιγγα ἢ τύμπανο, τὸ ἀκούει,
δὲ λέει: Παρῶν!

Ἀνάξιος ὄποιος μαρμαρῶνει
σὰ νά τὸν πότισαν ἀφιόνι,
κι' ἀντὶ τὰ λόγια τὰ χρυσὰ,
πὸν ἀστράφτουνε καὶ ὀρθὰ καὶ ἀκέρια,
τὰ λόγια του μουντὰ, μισὰ,
τὰ λόγια του σὰν ἀχνοκέρια.

ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΜΑΣ ΧΑΙΡΕΤΑΝΕ ΤΗ ΛΕΥΤΕΡΩΜΕΝΗ ΝΕΟΛΑΙΑ

Συγκινημένοι μετς οί μεγάλοι από τη συμπεριφορά σου, αγαπητή μας νεολαία, στο διάστημα της σκλαβιάς, αληθινά δέν βρίσκουμε λόγια νά επαινέσουμε τή στάση σου. Υπερήφανοι κρατήσατε ψηλά τή θέση σας. Δείξατε πώς είστε νέοι πού βλέπετε μακριά, πολύ πιό μακριά από πολλούς κουρασμένους τύπους, πού σάν πρότυπα κακομοιριάς παρουσιαστήκανε μπροστά μας στο διάστημα της δυστυχίας. Εϊσαστε και θά μείνετε τού καμάρι μας.

Σεις δέν παρασυρθήκατε ούτε με τὰ λόγια των ούτε με τόν τύπον των. Μείνατε Έλληνες, μείνατε πατριώτες, μείνατε δίπλα στο δυστυχισμένο λαό, πού τόν νοιώσατε, τόν αγαπήσατε και όσο μπορούσατε δουλέψατε γι' αυτόν, για τὸ μέλλον του τὸ καλύτερο.

Ίσως τὸ αίσθανθήκανε και πολλοί ἄλλοι μαζί μου : Τὸ θάρρος μας και τόν ένθουσιασμό μας μάς τόν μεγαλώσατε. Μας κάμετε εὐτυχισμένους στα χρόνια της δυστυχίας μας. Μας δώσατε τήν εὐκαιρία νά σὰς νοιώσωμε ἀκόμη καλύτερα και νά χαιρόμεθα μαζί σας για τὸ μέλλον της πατρίδας μας. Εὐγε σας !

Έκείνο πού θέλομε ἀκόμη από σὰς εϊναι νά φροντίσετε, ἂν ὑπάρχη κάτι τὸ ἀρρωστημένο τριγύρω σας, νά τὸ διώξετε. Ὁ νέος μας τώρα πρέπει νά εϊναι ζωντανός άνθρωπος, γερός στην ψυχή, γιατί δέν μπορεί νά μείνει ἀδιάφορος, ὅπως πρίν, για τὰ προβλήματα πού γεννᾶ ἡ γύρω του ζωὴ ἡ κοινωνική. Ἀρρωστημένα κορμιά δέν ἀντιπροσωπεύουν τή νιότη. Ἀκόμη λιγώτερο ἀρρωστημένες ψυχές. Σὰς θέλουμε γερούς, γιατί πρέπει μαζί νά ἀναστηλώσουμε

ὅ,τι καλὸ ἐχάσαμε και νά δημιουργήσουμε κάτι νέο, γερό και ζωντανό, βγαλμένο από τὸ λαό μας.

Γι' αὐτὸ ἐμπρός με τὸ μέτωπο ψηλά. Ὅποιος κάνει τὸ χρέος του πρὸς τὸ λαό μας μπορεί και πρέπει νά βαδίζει με τὸ μέτωπο ψηλά και τὸ βλέμμα πρὸς τὰ ἐμπρός. Πρὸς τὰ κάτω κοιτάζουν μόνο οί κουρασμένοι και οί ...ἐνοχοί.

Τὸ σύνθημά σου, Ἑλληνική Νεολαία, δέν θά εϊναι ὅπως ἐκεῖνο τὸ δουλικὸ σύνθημα της Χιτλερικής Νεολαίας, πού λέγει : **σὲ κάθε σου πράξη σκέψου πρίν, τι θά πῆ ὁ Φύρερ**. Τὸ δικὸ σου σύνθημα θά εϊναι και πρέπει νά εϊναι : **«Σὲ κάθε σου πράξη σκέψου πρίν, τι θά πῆ ὁ λαός μας»**, ἂν αὐτὴ ἡ πράξη σου θά συμβάλῃ στο καλὸ τοῦ λαοῦ μας.

Κλείσε τὸ λαό μας και τήν προκοπή του μέσα στην καρδιά σου και τότε θά σοῦ παρουσιαστῆ ἡ Ἑλλάδα μας έντελῶς διαφορετική από τήν Ἑλλάδα τῶν πατριδοκάπηλων και τῶν μαυραγορητῶν. Ἀφηρημένη ἔννοια Ἑλλάδα χωρίς τήν πραγματική ἀγάπη για τὸ λαό μας, ὅπως τήν ἤθελαν μερικοί πατριδοκάπηλοι ρήτορες, δέν μπορεί νά ὑπάρχει για σὰς. Ἐμεῖς, ὁ λαός μας δλόκληρος με τήν τόσο ένδοξη ἱστορία του ἀποτελοῦμε τήν Ἑλλάδα. Ἡ ἀγάπη γι' αὐτὴν θά κάνει ἀτσαλένια τή θέλησή σου νά ἐργαστῆς δημιουργικά για τὸ λαό μας. Μὴν ξεχνᾶς πὼς πρέπεινὰ εϊμεθα αϊσιόδοξοι για τὸ μέλλον της, γιατί εϊμαστε λαός με ἄντοχή, εϊμαστε δυνατοί.

ΑΝΤ. ΣΙΓΑΛΑΣ
Καθηγητῆς της Μεσαιωνικής
Ἑλληνικής Φιλολογίας

Πέρασαν πιά τὰ χρόνια της σκλαβιάς. Μποροῦμε ἄφοβα νά ἀναπνέμε. Ὁ βάρβαρος κατακτητῆς πού πάνοπλος ξεκίνησε με ὄλα τὰ ἐφόδια τοῦ σύγχρονου πολιτισμοῦ, για νά ξευτελίση τόν ἀνθρωπισμό πού τριάμισυ δλόκληρα ἀτέλειωτα χρόνια, σκόρπισε στο τόπο μας τή φρίκη τοῦ θανάτου και της ἐρήμωσης, ἔφυγε. Ἐφυγε με τή κατάρρα και τ' ἀνάθεμα ὄλων μας.

Μποροῦμε πιά λεύτερα νά χαιρόμαστε. Μαζῶ με τὸ κατακτητῆ χάθηκε κι' ὁ ἀόρατος χαφιές κι' ὁ σκόπιμος νομιμόφρονος κι' ὁ ἀγνός ἐθνικιστῆς, πού δέχτηκε τὸ ὄπλο τοῦ κατακτητῆ για νά πατάξῃ κάθε ἀπελευθερωτική προσπάθεια.

Ὡς τόσο, παρ' ὄλη του τὴ τρομοκρατία, παρ' ὄλα τὰ σατανικά του σχέδια, δὲ μπόρεσε ὁ κατακτητῆς νά κλονίση τὸ ἠθικὸ τοῦ ἑλληνισμοῦ και νά πετύχῃ τὴ διάσπαση της ἐθνικής μας ἐνότητας.

Στάθηκε ἐναντία του ἡ ἑλληνική ψυχή· στάθηκε ἐναντία του ἡ νεολαία μας, τὸ καμάρι και ἡ ἐλπίδα τοῦ τόπου μας, πού πότε με τὸ ὄπλο στο κλαρί και πότε με τήν ἐθνική του δράση στην πόλη, μπόρεσε, ἀψηφώντας τὴ μπούκα τῶν ὄπλων του, περιφρονώντας τὸ θάνατο και τούς ὀμαδικούς του τάφους, νά συνεχίση τὰ ἠρωδικὰ ἔπη τῶν ἀρβανίτικων βουνοκορφῶν, νά συγκινήση τόν ἑλληνισμό, νά τόν ένώση και νά τόν ὀργανώση σ' ἓνα «Παλλαϊκὸ ἐθνικὸ ἀπελευθερωτικὸ μέτωπο». Γιατί ἡ πίστη της στη πατρίδα, ἡ λαχτάρα της για τὴ λευτερία, ἦταν ἀγνή, ἦταν ἀληθινή, χωρίς συμβιβασμούς, χωρίς ὑστερόβουλη σκοπιμότητα, ὅπως πάσκιζε νά τὴ παραστήση, για τὸ συμφέρο και τὴν ἡσυχία του, ὁ ὕπουλος κατακτητῆς, με τὰ χαμερπιτῆ, τὰ δουλοπρεπῆ ἐκείνα ὄντα πού ἐξαρτοῦν τήν ὕπαρξή τους, ὄχι από μιὰ λεύτερη πατρίδα, μ' ἀπό τήν ὕπαρξῆ ἐνός ἀφεντικοῦ.

Κι' δὲ δίστασαν γι' αὐτὸ, ὄχι μόνο νά βουλῶσουν τ' αὐτὰ τους στο πόννο και στο βογγητὸ της πληγωμένης Ἑλλάδας μας μὰ και νά στρέψουν ἐναντία της τὰ ὄπλα· τὰ ὄπλα πού τούς ἔδωκε ὁ κατακτητῆς.

Μὰ τώρα πιά πού ἔφυγε ὁ βάρβαρος και βουβάθηκε ἡ ἔθνοκτόνα προπαγάνδα του, φάνηκε ὀλοκάθαρα ὁ ἀγνός

πατριωτισμὸς της συκοφαντημένης νεολαίας μας.

Ἀπόμειναν ἔτσι με τὴ ντροπὴ ὄσοι πίστεψαν στην ἐχθρική προπαγάνδα και ἄθελα ἡ θεληματικά συνεργάστηκαν ἀντεθνικά με τόν ἐχθρό.

Μ' αὐτοί θά δώσουν λόγο στη πατρίδα ἐν καιρῶ· ἄς μὴ μολύνουμε, τὴν εὐτυχισμένη αὐτὴ στιγμή, τὸ ζωογόνο ἀγέρα της λευτεριάς, με τὴν ἀνάμνηση τέτοιων ἀσφυκτικῶν γεγονότων της δουλείας.

Ἄς φροντίσουμε τώρα νά διατηρήσουμε τὴ λευτεριά. Σὲ σένα πάλι νεολαία και κυρίως σὲ σένα σπουδάζουσα νεολαία πού με τόν ΕΟΠ δουλέψες τόσο ἐντατικά και με τόση ἐπιτυχία για νά κρατήσης στα σκοτεινά χρόνια της δουλείας τὸ ἠθικὸ τοῦ λαοῦ μας στο ὕψος τοῦ ἐθνικοῦ γοήτρου, σὲ σένα πέφτει ἡ εὐθύνη και τὸ βάρος αὐτὸ.

Δ. ΚΑΒΒΑΔΑΣ
Καθηγητῆς Βοτανικής

Ἡ σκέψη μου, με τὸ πρῶτο φτερούγισμα της λευτεριάς, πηγαίνει στη νεολαία της Μακεδονίας. Στο πλάι της, ἐδῶ και τρία χρόνια, γνώρισα τόν πόνο της και τὴ χαρά της. Πολλές φορές στάθηκε για μένα συμπαροστάτησα και ὀδηγήτρα.

Ξαναφέρνω στη μνήμη μου τὰ πρῶτα χρόνια της εϊσβολῆς· ἀναπολῶ τὸ σκεῦρωμα ἐκεῖνο τοῦ κορμιού και τὸ μούδιασμα της ψυχῆς. Κάτι εϊχαμε ἀκούσει — μακρυνὸ κι' ἀόριστο — για τούς λαοὺς ἐκεῖνους πού τούς ἄπτησε ἡ προσωική μπότα μὰ ἀκόμα δέν πραγματοποιήσαμε τί πάει νά πεί σταῦρωμα πάνω στον ἀγκυλωτὸ σταυρό. Τὸ δράμα ξετυλίχτηκε και στη χώρα μας με τόν ἴδιο ἀδυσώπητο ρυθμό: ἡ ἀρπαχτική διάθεση τοῦ εϊσβολέα, ἡ ἀλαζονεία του ἡ τάση του νά μας ταπεινώσει, νά μας πείσει για τὴν ἀσυζήτητὴ ὕπεροχὴ του. Κι' ἔπειτα οί πρῶτες αὐτομολίες στον ἐχθρό: οί συνειδήσεις πού ἀποκάμουν και, σιγά-σιγά, λυγίζουν, ὁ ἀνόητος θαυμασμὸς μερικῶν «ἐπαθόντων» (ἔχουν, σοῦ λέν, οί γερμανοί πειθαρχία, σύστημα, μέθοδο), οί πρῶτοι συμβιβασμοί, οί πρῶτες συνεργασίες: ἄλλες φανερές ἄλλες κρυμμένες· ὁ ἐγωκεντρισμὸς, ἡ προδοσία, ἡ κερδοσκοπία· οί ὀλοφάνερες πιά σχέσεις κεφαλαίου και κατακτητῆ. Καί μέσα στη γενική αὐτὴ ἀπαθλίωση, τὰ σφιγμένα πρόσωπα τῶν νέων· τὰ ὄγρα τους μάτια ἡ ἀρνηση τους ἐμπρὸς σὲ ὄ,τι δέν εϊναι τίμιο, ἀκέραιο και μονοκόματο· ἡ ἀδάμαστη θέλησή τους νά μὴν ξεχάσουν νά μὴ συμβιβαστοῦν ὄ,τι κι' ἂν συμβῆ... Τὸ σκοτάδι εϊναι γύρω πηχτὸ μὰ ἡ μικρὴ φλόγα ὄλο

καί θεριεύει. Τά κεφάλια, σιγά-σιγά, σηκώνονται· ὁ στειρός ἀτομισμός σβήνει. Ἡ Ἑλλάδα μας ξεπροβάλλει μέσ' ἀπ' τῆς οὐλῆς τῆς παλῆας καί ἀγῶνης ρωμαντικῆς φαντασίας· ὁ οὐρανός της ξαστερώνει· τὰ βουνά της γεμίζουν φλάμπουρα κι' ἀρματολίκια· οἱ πολιτείες της, μέ μύρια στόματα, κρᾶζουν πόθους κι' ἐλπίδες· τὰ χωριά της ἀπαιτοῦν αὐτοδιοίκηση· οἱ κάμποι της ζητοῦν εἰρηνικά χέρια καί' ἐργαλεῖα· τ' ἀρχαῖα ἀκρογιαλῖα της, οἱ ἀχάραχοι δρόμοι τῶν θαλασσῶν της ζητοῦν ἐπικοινωνία μέ τοὺς σὺνανθρώπους μας.

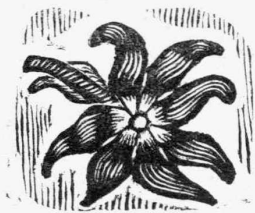
Ἡ Ἑλλάδα μας γίνεται ἕνας ὀλοζώντανος ὄργανισμός πού ποιεῖ στή σάρκα του καί πού ζητάει τὸ λυτρωμὸ του δίνοντας τὸ χέρι σὲ λαοὺς πού πόνεσαν κι' αὐτοί, πού κι' αὐτοὶ ὠρίμασαν τὰ προβλήματα τους κάτω ἀπὸ τῆς ἴδιες μέ μᾶς συνθήκες. Τὰ προβλήματα αὐτὰ πού συνειδητοποιοῦνται μέσα στή βαρχειμωνιά, γίνονται ἀτομικὴ ὑπόθεση τοῦ κάθε νέου. Ἡ ἀναζήτηση τῶν λύσεων, κι' αὐτὴ μοναδικὴ ἀπασχόληση καί ἱερὴ ὑποχρέωση τῶν νέων. Ἀνακαλύπτουνε καί χαίρονται τὴν ἀκατάβλητη δύναμη τῆς λογικῆς πού διαλύει τοὺς μύθους, Ἡ ξεκάθαρη ματιά τους κόβει σὰ λεπίδι· ξεδιαλύνει φτιαχτά κι' ἀνύπαρχτα προβλήματα καί σαρώνει τῆς ἀνορθόλογες δυνάμεις πού τῆς ἔθρεψε τὸ σκοτάδι: μελανοχίτωνες καί μαῦροι αὐτοκρατορικοὶ ἀετοί. Φτάνουν, οἱ νέοι μας, στή σταθερὴ ἀντίληψη πῶς οἱ θεομοῖ— ὅσο κι' ἂν φανερώνουν μιά κάποια κοινω- νικὴ κατάχτηση—δὲ θᾶναι κάτι τὸ σταθερὸ καί πάγιο κι' ἀμετάβλητο μὰ κάτι τὸ συνεχῶς ἐξελισσόμενο πού θ' ἀπαιτεῖ, κάθε στιγμή, ἐπαγρύπνηση κι' ἀγωνιστικὴ διά- θεση, κι' ἀκόμα συνεχῆ ἀναπροσαρμογὴ σύμφωνα μέ τῆς ἐξελισσόμενες κοινω- νικῆς συνθήκες καί σύμφωνα μέ τὴν τελειο- ποίηση τοῦ ἀνθρώπου χάριη στήν ἀδιά-

κοπή διαπαιδαγώγησή σου. Γιατί κατα- λαβαίνουν, οἱ νέοι μας, πῶς οἱ θεομοῖ, ὅσο προοδευτικοὶ κι' ἂν φαίνονται, δὲν εἶναι παρά προσωρινῆς καταχτήσεις καί πῶς ἂν δὲν ἀναπροσαρμοθοῦν θά γίνουν μῦθοι ἀποσπασμένοι ἀπὸ τὴν ὕλική βάση πού κάποτε δικαίωνε τὴν ὑπαρξή τους καί ὄπλο στὰ χέρια μῆς ὀλιγαρχίας.

Κι' ἂν ἡ ἱστορία αὐτὴ πού ἀφηγίεμαι γράφτηκε μέ στέρηση, καμμιά φορά καί μέ αἷμα, ὅμως ποτὲ δὲν ἔλειψε ἀπὸ τὰ χεῖλια τῶν νέων μας τὸ χαμόγελο κι' ἡ εἰρωνεία γιὰ τὴ βλακώδικη ὑπεροψία τοῦ καταχτητῆ καί τὴν παχυλὴ ἐπάρκεια τοῦ «συνεργάτη» ἢ τοῦ «κρυπτοσυνεργάτη». Ἔτσι τοὺς εἶδα τοὺς νέους μας, προσεχτικῶς καί συγκεν- τρωμένους, τὰ χειμωνιάτικα δειλινὰ τοῦ 41, τοῦ 42 καί τοῦ 43 στίς βαθμίδες τοῦ Μεγά- λου Ἀμφιθεάτρου. Ἔτσι τοὺς ἀντίκρυσα ἤρεμους κι' ἀποφασιστικῶς, νὰ ἐτοιμάζον- ται, σπαρτιατικά, γιὰ τὴν ὑπέρτατη θυσία.

Ὁ αὐριανὸς κυβερνήτης, ὁ αὐριανὸς νομοθέτης θ' ἀφουγκραστεῖ τὸν παλμὸ τῆς νεολαίας μας πού εἶναι αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ ρυθμὸς τῆς ἐποχῆς μας. Χωρὶς δισταγμὸ, στὸ δρόμο πού θά πάρει, θά ὀδηγηθῆ ἀπ' τὸ χαροπὸ καί ρωμαλέο τραγοῦδι πού ὕψωνε- ται ἀπ' τὰ βᾶθη τῆς νεανικῆς καρδιάς. Οἱ νέοι μας πού ἀτενίσανε τὸ θάνατο μέ ἀπό- λυτη περιφρόνηση, πού δὲ θά ξεχάσουν, πού περιμένουν νὰ δοῦν γύρω τους ἐξαγνισμό καί καθαρισμὸ, πού νοιώθουν ἐπιταχτικὴ τὴν ἀνάγκη τῆς ἀνανέωσης, πού ξέρουν τί θέ- λουνε γιὰ τὸ δὲ δοκιμάζουν τοὺς δισταγμοὺς καί τῆς «ἀνησυχίας» τῆς γενιᾶς τοῦ Μεσο- πολέμου. χαράξανε πάνω στὸ σκληρὸ γρα- νίτη τῶν διεκδικήσεών τους τὸ διπλὸ αἶτημα: ἔθνικὴ ἀπελευθέρωση, λαϊκὴ κυριαρχία.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΕΝΕΚΙΔΗΣ
Καθηγητῆς τοῦ Διεθνoῦς Δικαίου

ΔΗΜΟΤΙΚΟ

Ἔχετε γειά, ψηλὰ βουνὰ καί κάμποι μέ τὰ ρόδα,
δροσιές μέ τὰ χαράματα, νύχτες μέ τὸ φεγγάρι,
καί σεῖς, μωρὲ κλεφτόπουλα, πὸν εἴσατε παλληκάρια,
δὲ σᾶς τρομάζει ὁ πόλεμος, πηδάτε σὰ λιοντάρια.

ΝΙΚΗΤΗΡΙΟ

Ἄνοιξε τώρα τις πλατιες
ματομένες - σου χούφτες
καί πλύνε σῆς Εἰρήνης τα χαμόσυνα κλάματα
τις πληγες - σου, λεβεντονε, του λαου φύτρα.

Γιόμωσε τα στήθια - σου μ' ἀντίλαλους,
φτερούγα στο καθαρο φως,
επαναστάτη, που σούφαγε τα στήθια
το παρόνομο πάλαιμα τόσον καιρο.

Της σκλαβιας η βουβη καί πνιχη καταβόθρα
γκρομείται γιὰ πάντα,
στάγματα, νέοι, που σας θέλαν ραγιαδες
καί γίνετε η πέτρα
που σπαράξαμε, μπράτσα γερα, τα δεσμα - μας.

Στάγματα της χαρας, στα πανηγύρια,
λεβέντες, αγρότες, εργάτες, λαε,
άνοιξε πια δίχως βία να σε πνίγει,
άνοιξε την πλατια - σου αγκαλια
καί τη Νίκη - σου χόρευε δίχως βραχνα
παλληκάρι, διαμάντι της γης - σου.

Σαν ατσάλινο τείχος τη μάζα - σου σήλωσε,
τους νεκρους - σου παντιέρα σε μάχη
ξέπλυνε την ως χτες σκλάβια σάρακα - σου
ξελεφτέρωσε πια τη ζωη - σου.
Κληρονόμοι της πιο λατρεφτης λεφτεριας,
βράχια, στήθια, καρδιες, δυνατοι,
παπαρούνας χαμόσυνοι κάμποι.

ΘΑΝΑΣΗΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ

ΕΦΙΑΛΤΕΣ

Λίγο καιρό πριν φανεί στην Ιστορία τὸ προδοτικὸ ὄνομα τοῦ Ἐφιάλτη, τὴν ἐποχὴ πού οἱ Πέρσες πάνοπλοι κατεβαίνανε, γιά νά ἐπιβάλλουν τὴ σκλαβιά στὰ λέφτερα χώματά μας, μιά σειρά ἀπό πολιτείες συμμαχῆσαν μαζί τους.

Ἐνῶ δηλ. ὅλες σχεδὸν οἱ πόλεις καὶ τὰ κρατίδια τῆς τοτινῆς Ἑλλάδας, βλέποντας τὸν κίνδυνο, παράτησαν κάθε μικροφιλοδοξία καὶ δημιούργησαν μιὰν ἀρκετὰ δυνατὴ ἐνότητα, ὠρισμένες ἄλλες μοιρολατρικὰ κι' ἄναντρα ἀποφάσισαν νά μὴν πολεμήσουν. Καθὼς τὶς ὀνόμασε ἡ ἱστορία «ἐμήδισαν». Τὰ ὀνόματα ἀπ' ὅλες ἀφτές τῆς πόλεις διασώθησαν σ' αἶσχος τῶν ἐλέφτερων ἀνθρώπων, πού δὲ λογάρισαν τίποτε γιά τὴ λέφτερή τους ὑπαρξή. Ὁρισμένες μάλιστα, δὲν ἀρκεστήκαν στὴν «ἠσυχία» ἀπὸ τὴ λύση, παρὰ βοήθησαν ἐνεργὰ τὸν καταχρητὴ, καὶ καθὼς ἀναφέρνει ὁ Παπαρηγόπουλος «πρόθυμοι καὶ χρησιμώτατοι ἀνεδείχθησαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ μεγάλου βασιλέως».

Εἶναι μιά ἀπὸ τὶς ὀμαδικές πράξεις προδοσίας, πού μπροστὰ τῆς ἡ προδοσία τοῦ Ἐφιάλτη στὶς Θερμοπύλες, συμβολικὸ μόνον χαρακτήρα ἔχει. Εἶναι μιά πράξη πού μᾶς τὴν κρύβουν συνήθως, γιατί εἶναι φριχτὴ καὶ ἴσως θυμίζει πολλές σύγχρονες.

Ἐπειτα ἡ ἐπίσημη ἱστορία δὲ θέλει νά βάζει σὲ κοινωνιολογικές σκοτοῦρες τὸν «ἀγράμματο λαό» καὶ τοῦ πετάει πότε—πότε ἓνα ὄνομα σὰν τοῦ Ἐφιάλτη, τοῦ Θανάση Βάγια, τοῦ προδότη τῆς πύλης τοῦ Ρωμανοῦ. Ξεχνᾶνε πόσες φορές ὀλόκληρες ὀμάδες ξεπέφτουν φανερά ἢ κρυφὰ στὴν προδοσία. Μὰ εἶναι στὰ χέρι μας νά ζωντανέψουμε τὴν ἱστορία.

Μιά ἄλλη σημαντικὴ περίπτωση προδοσίας εἶναι γύρω στὰ 1827, ὅταν ἓνας ἄλλος φοβερὸς καταχρητὴς, ὁ Μπραῆμη μετὶ τὶς ἐπιδρομές καὶ τὸ ρήμαγμα ἔβαζε

σὲ κίνδυνο τὴν Ἐπανάσταση. Κάτω ἀπὸ τὶς συνθήκες ἀφτές ὠρισμένοι καπετανεῖοι παρασέρνουν τὰ χωριά στὴν προδοσία, στὸ «προσκύνημα» ὅπως τὸ λέγανε. Τραβιοῦνται ἀπὸ τὸν ἀγῶνα, κολοπιάνονται ἀπὸ τὸν Μπραῆμη καὶ δημιουργοῦν ἓνα μεγάλο ρήγμα στὸν ἐπαναστατημένο λαό.

Τότε ὁ Κολοκοτρῶνης νιώθει τὴ σημασία πού ἔχει ὁ κλονισμὸς τοῦ ἠθικοῦ καὶ ἡ συνθηκολόγησι. Βάζει μπρὸς ἐπαναστατικὴ τρομοκρατία:

«Φωτιά καὶ τσεκούρι στοὺς προσκυνημένους». Τοὺς πράχτορες τοῦ Μπραῆμη τοὺς σκοτώνουν στὸ δρόμο καὶ ἀφήνουν ἀπάνω τους χαρτὶ «προδότης τοῦ ἔθνους»—Διατάζει ὁ Γέρος πὼς «ὅποιο χωριὸ δὲ γυρίσει πίσω εἶναι τὰ σπίτια του καμένα, τ' ἀμπέλια του καμένα, θὰ τοὺς ἀφανίσω ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς γῆς».

Μὲ τὸν τρόπο ἀπὸ τὸ ξεσηκώνει τὸ λαό, κρατεῖ τὴν Ἐπανάσταση.

Νά ποῦμε πὼς ἡ ἱστορία ἐπαναλαμβάνεται εἶναι λόγος φτωχός. Βρίσκεται πάντα μιά μικρὴ ὀμάδα ἀντιδραστικῶν πού κοιτάει τὰ συμφέροντά τῆς, μισεῖ τὴν πρόοδο, τὸ λαό, ἐμποδίζει φανερά ἢ κρυφὰ κάθε ἀπελευθερωτικὴ κίνηση καὶ στὸ τέλος δὲ διστάζει νά ξεπέσει στὴ συμμαχία μετὰ τοὺς ἐχτροὺς τοῦ λαοῦ. Ἡ μὴ τὸν σημαία εἶναι νά ἐξυπηρετήσουν τὰ συμφέροντά τους. Ὁ καθένας τὸν τελευταῖο καιρὸ ἔζησε φριχτὲς στιγμές προδοσίας.

Ἡ ψυχὴ κάθε νέου εἶναι γιομάτη ἀηδία καὶ μίσος γιά τὶς προδοτικὲς πράξεις πού βγαίνουν μιά—μιά στὸ φῶς.

Ξεκινᾶνε ἀπὸ τὰ μετόπισθεν τῆς Ἀλβανίας καὶ τῆς Ροδόπης καὶ φτάνουν στὰ ξεθεμελιώματα τῶν ἡρωϊκῶν ἑλληνικῶν χωριῶν καὶ στὶς σατανικὲς συνεδριάσεις τῶν «ἀγνῶν Ἑλλήνων» κάτω ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ ἐχτροῦ—Εἶναι ὁ συ-

νηθισμένος τύπος πού ξαναφαίνεται στὴν ἱστορία, ὁ τύπος πού θέλει νά γκρεμαίει ἀπὸ πίσω ἐκεῖνο πού φτιάχνεται μὲ τόσο αἶμα, ὁ τύπος πού κρυφὰ καὶ σατανικὰ θέλει πάντοτε νά ἐπιπλέει, ἔστω κι' ἂν «ἐμήδισε» ἢ «προσκύνησε»—

Ὅμως ὁ Κολοκοτρῶνης μᾶς ἔδωσε τὴν πιὸ ταιριαχτὴ λύση. Στούς προδότες φωτιά καὶ τσεκούρι!

Ἡ νεολαία καὶ ὁ λαὸς τῶν ἔνωσε. Πρὶν ἀκόμα ξελεφερωθεῖ ὁ τύπος μας τὸ τσεκούρι ἄρχισε νά καθαρίζει ὄσους ἀνά-

μεσὰ μας εἶχε λερώσει ἢ προδοσία. Χιλιάδες ὑποῦλοι καὶ φανεροί, φριχτοὶ καὶ λαομίσητοι προδότες βρῆκαν τὸ θάνατο πού τοὺς ἄξιζε.

Τὶς χιλίες μορφές τὶς ὡς τώρα προδοσίας μετὰ τὸν ἀγῶνα τοῦ ὁ λαὸς καὶ ἡ νεολαία τὶς σάρωσε, τὶς σαρώνει καὶ θὰ τὶς σαρώσει.

Ἐτσι ἡ χαρὰ τῆς λεφτεριάς καὶ οἱ οἱ γιορτὲς μας θάχουν τὴν ἀπαραίτητὴ τους δικαίωση.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΦΙΔΑΣ

ΤΟΥ ΕΠΟΥΣ ΠΡΟΒΑΙΝΟΥΝ...

Ἄδρὸι ξεχυλίσαν οἱ χυμοί·

γιά ὀκνὸς ρεμβασμοὺς στερέψαν οἱ ὄρες·

βουβὲς οἱ λεπτολόγες παραισθήσεις·

— Σ' ἄλλα πλάτια πέταξαν τὰ χειμερινὰ πουλιὰ —

Ἄνοιξαν οἱ δρόμοι τοῦ νοῦ στὴ σκληρὴ πράξι,

κι' ἡ τρικυμία τάραξε τὰ νερά τῆς Σιλωάμ...

Ξεφτήσαν τὰ ἄνθη·

τῆς πράξης μέστωσε ὁ καρπός·

καὶ τὰ ὄνειρα οἶξαν ἄγνωρα

σὲ ἀναγκαστικὴ προσγείωση.

Πόσους χρόνους βαδίσαμε μόνοι,

ὀκνά, χαμένοι σὲ ἀδιέξοδα

καὶ θολὲς προαισθήσεις.

Ξεγυρήσαν οἱ φτωχὲς μπαλάντες·

ρετροὶ οἱ χλωμοὶ ποιητές·

φτωχὰ καὶ στεῖρα τὰ τραγοῦδια τοῦ πόνου.

Τοῦ Ἐπουσ προβαίνουν φωτεινοὶ οἱ Ὀρίζοντες.

ΠΕΤΡΟΣ ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΣ

Λεύτερη Νέα! Έσὺ πού τὰ τέσσερα χρόνια τῆς σκλαβιάς δὲ σὲ λυγίσανε, πού στάθηκες περήφανη μὲ τὸ κεφάλι ψηλά, πού πάλαιψες γιὰ τὴ λευτεριά σου καὶ τὴν κατάχτησες μὲ τὰ ἴδια σου τὰ χέρια.

Λεύτερη Νέα! πού σήμερα γιορτάζεις τὴ νίκη καὶ τὸ τραγούδι σου ἀντηχεί παντοῦ καθαρὸ καὶ τιμημένο καὶ μᾶς γεμίζει χαρὰ.

Ἄγωνίστηκες σκληρὰ τὰ τέσσερα αὐτὰ χρόνια! Σκλαβώθηκες παιδί ἀκόμα μὰ κατάλαβες γρήγορα πὼς δὲν ἔπρεπε νὰ περιμένεις, ἔνοιωσες τὶς δυνάμεις σου μεγάλες, ἀκατάβλητες γιὰ τὸν ἄγωνα καὶ διάλεξες τὸ δρόμο τῆς πάλης ἀπὸ τὴν ταπεινώση καὶ τὸν ἐξευτελισμὸ. Ἄγωνίστηκες Νέα Κοπέλλα καὶ σήμερα γιορτάζεις τὴ νίκη σου. Στὰ μαθητικά σου θρανία, στὸ Πανεπιστήμιο, στὸ ἐργοστάσιο, στὸ χωράφι δὲ σταμάτησες τὸν ἄγωνα σου, οὔτε γιὰ μιὰ στιγμή δὲ λιποψύχισες μπροστὰ στοὺς φραγμούς. Πρώτη στὶς ἐπιτροπὲς γιὰ τὶς διεκδικήσεις μας, πρώτη στὶς μάχες γιὰ τὴν ὑγεία καὶ τὴ μὀρφωσή μας, πάντα μπροστὰ στὴ διαδήλωση καὶ στὴν ἀπεργία, στάθηκες ἀτσάλενια, πιστὴ στὸ σκοπὸ σου.

Ὅμως ὁ ἄγωνας σου δὲν τέλειωσε. Στὴν καινούργια πὺλ πολιτισμένη κοινωνία πού ἀνατέλλει πρέπει νὰ πάρης καὶ σὺ τὴ θέση πού σοῦ ἀξίζει.

Ἐπαψες πιά νᾶσαι τὸ δειλὸ κοριτσάκι πού τὰ περιμένες ὄλα ἀπὸ τὸν πατέρα καὶ τὸν ἀδερφό, πού κλεισμένο στὸς τέσσερες τοίχους τοῦ σπιτιοῦ σου, δὲν ὄνειρευόσουν τίποτα ἄλλο παρὰ τὴν «καλὴ ἀποκατάσταση» καὶ μιὰν ἡρεμὴ οἰκογενειακὴ ζωὴ. Ἐπαψες πιά νὰ βλέπεις τὸν ἄντρα σὰν κάτι τὸ ὑπεράνθρωπο καὶ νὰ ἐγκαταλείπεις αἶβουλα, πιστεύοντας σὲ μιὰ—φυσικὴ—τάχα—ἀνισότητά. Τὰ τέσσερα τελευταῖα τοῦτα χρόνια πάλαιψες δίπλα του, ἐνωμένη μαζί του στὸν κοινὸ ἄγωνα γιὰ τὴν ἴδια μας τὴ ζωὴ, τὸν ἔνοιωσες δίπλα σου σὰ φίλο, σὰ συναγωνιστὴ στὸν κοινὸ σκοπὸ. Ἀπόχτησες τὰ χρόνια αὐτὰ ἐμπιστοσύνη στὶς δυνάμεις σου καὶ στὴ θέλησή σου καὶ χάραξες ἕνα δρόμο. Τὸ δρόμο πού θὰ σ' ὀδηγήσῃ στὴν πλέρια κοινωνικὴ σου χειραφέτηση.

Νὰ γιατί, Νέα Κοπέλλα ὁ ἄγωνας

σου δὲν τέλειωσε. Εἶδες πόσο μεγάλο πρῶτα εἶναι ἡ Λευτεριά καὶ πόσο τ' ὀραμὰ τῆς σὲ θεριεύει. Τώρα μπροστὰ σου ἀνοίγονται καινούργιες προοπτικές. Καινούργια πάλι σὲ καλεῖ. Ἡ συνέχισή κι' ὀλοκλήρωση τῶν καταχτησῶν σου πού θὰ σὲ ξεσκλαβώσῃ πιά ὀριστικά ἀπὸ τὶς ἀλυσίδες πού τόσοι αἰῶνες ἢ κοινωνία σου χάλκευε καὶ πού τὶς ἐσχόσουν μοιραία χωρὶς τὴ δύναμη ν' ἀντιδράσεις σὰν τὸ πὸ φυσικὸ πρᾶμα τοῦ κόσμου.

Ὁ πόλεμος αὐτὸς σ' ἄλλαξε. Σοῦ δειξε τὸ δρόμο γιὰ τὸν ἄγωνα. Σοῦ φώναξε: Καίρὸς πιά. Καὶ ξεκίνησες.

Ὅμως ἀλήθεια, Νέα Κοπέλλα πόση πορεία ἔχεις νὰ κάνης ἀκόμα γιὰ νὰ πάρης ὄλα ἐκεῖνα πού δικαιοματικά σοῦ ἀνήκουν καὶ πού ὡς τὰ τώρα τὰ στερηθήκες.

Ἡ ἐξίσωσή σου μὲ τὸν ἄντρα νὰ γίνῃ πιά πραγματικότητα. Καμμιά διακρίση πιά. Νὰ μὴν εἶσαι μόνι τὸ ὠραῖο διακοσμητικὸ στολίδι τοῦ σπιτιοῦ, μὰ νάχεις καὶ σὺ τὸν ψηφὸ σου σ' ὄλα τὰ ζητήματα, τὸν ψηφὸ σου πού θάναί καὶ τ' ὄπλο σου γιὰ κάθε σου νέα κατάχτηση, κατοχυρώνοντας ἀπὸ τὰ πρὶν ὄλες τὶς μέχρι τὰ τώρα καταχτήσεις σου.

Νὰ συμμετέχεις καὶ σὺ ἐνεργὰ σ' ὄλες τὶς κοινωνικὲς ἐκδηλώσεις μὲ τὴν ὑπεύθυνη γνώμη σου καὶ τὴ φωτισμένη σου κρίση. Νὰ σπάσης πιά κάθε συμβατικότητα πού σὲ κρατοῦσε μακριὰ ἀπὸ τὴν ἐκπολιτιστικὴ ζωὴ, ἀπὸ τὴν τέχνη, ἀπὸ τὸν ἀθλητισμὸ.

Νέα Κοπέλλα ξέρεις πὼς ἕνας καινούργιος ἄνεμος φυσᾷ, μιὰ καινούργια μέρα ξημερώνει. Μέσα ἀπὸ τὴ σημερινὴ πρωτόφαντη κοσμοχალασιὰ ξεπροβάλλει ἕνα χαρούμενο καὶ πὺλ πολιτισμένο μέλλον.

Καὶ τὸ μέλλον αὐτὸ τὸ γύρευες, τὸ ποθοῦσες, πίστεψες σ' αὐτὸ καὶ γιὰ τὸ ἀγωνίστηκες. Ὅμως ἡ Λευτεριά σου βάζει καινούργια καθήκοντα. Καθήκοντα κι' ὑποχρεώσεις πού σὲ καλοῦνε πάλι στὸν πρωτοπόρο ἄγωνα γιὰ τὴν πλέρια κοινωνικὴ σου λευτεριά.

Μακριὰ ἀπὸ συμβιβασμούς κι' ὑποχωρήσεις, τραβᾷς γιὰ τὸ σκοπὸ σου μὲ τὰ φτερά πού σοῦ δίνει ἡ Νίκη: ἡ δική σου Νίκη.

ΦΑΝΗ ΔΗΜΑΡΑ

ΑΠΟ ΤΑ "ΦΥΛΛΑ ΧΛΟΗΣ,"

Ἐξέρω πὼς εἶμαι κατὶ πύστερο κι' ἀπὸ τὸ χρόνο κι' ἀπὸ τὸ διάστημα κι' ὅτι ποῖτες ὡς τώρα δὲ μετροῦθηκα κι' οὔτε ποτὲ θὰ μετρηθῶ.

Εἶμαι ὁ ταξιδευτὴς ἐνὸς αἰῶνιου ταξιδιοῦ (σιμῶστε ὄλοι ἐδῶ ν' ἀκούστε!)

Τὰ σύμβολά μου εἶν' ἕνα πανωφόρι ἀδιάβροχο, ποδήματα γερά κι' ἕνα ραβδί κομμένο ἀπὸ τὸ λόγγο.

*Κανέναξ ἀπ' τοὺς φίλους μου δὲν εἶναι θρονιασμένος σὲ θρονί
Δὲν ἔχω ἐγὼ μίτη θρονί, μίτη ἐκκλησία, μίτη φιλοσοφία,
Δὲν ὀδηγῶ κανέναν ἄνθρωπο σὲ δειπνο, βιβλιοθήκες ἢ χρηματιστήρια,
Μὰ ὄλους σας, ἄντρες καὶ γυναῖκες, σᾶς παίρνω καὶ σᾶς ὀδηγῶ σὲ κάποιον βουναλάκι,*

*Σᾶς ἀγκαλιάζω μὲ τ' ἄριστερό μου χέρι ἀπ' τὸ κορμί,
Καὶ σηκώνω τὸ δεξί μου καὶ σᾶς δείχνω τῶν ἠπείρων τὰ τοπία καὶ τὸ δημόσιο δρόμο*

Καὶ μίτη ἐγὼ, μίτη κανένας ἄλλος μπορεῖ νὰ διατρέξῃ αὐτὸ τὸ δρόμο ἀντὶς γιὰ σένα,

Μὰ πρέπει αὐτὸς σου ἐσὺ νὰ τόνε κάνεις.

*Δὲν εἶναι μακρονός, οὔτε δυὸ βήματα δὲν εἶναι
Κι' ἴσως καὶ νὰ τόνε περνᾷς κι' ἀφόντας ἐγεννήθηκες, μὰ δίχως νὰ τὸ ξέρεις,
Κι' ἴσως νὰ βροῖσκειται παντοῦ καὶ στὰ νερά καὶ στὶς στεριές καὶ σ' ὄλα.*

Βάλε στὸν ὄμο τὸ δισάκι σου, καλὲ μου γιέ, κι' ἐγὼ μὲ τὸ δικό μου κι' ἄς κινήσουμε γοργά.

*Κι' ἔχουμε ν' ἀπαντήσουμε στὴ στράτα μας περνόντας πολιτεῖες θαμπωτικὲς
κι' ἐλεύτερα Ἔθνη*

*Σὰν ἀποστάσης, δόσμον νὰ κρατήσω καὶ τὰ δυὸ ταγάρια ἐγὼ, κι' ἀκούμπησε
τὸ μουδιασμένο χέρι στὸ γοφὸ σου*

*Κι' ἂν παρακίτω κορρασιῶ, μὲ ξεπληρώνεις ξαλαφρώνοντάς με ὅπως κι' ἐγὼ
Γιατὶ σὰ θὰ κινήσουμε, δὲν ἔχει νὰ σταθοῦμε.*

*Σήμερα πρὶν νὰ πάρει νὰ φωτιάει τὸ χαραμέρι, βγήκα ψηλὰ σὲ μιὰ κορφή
καὶ βύθισα τὰ μάτια στὸν ὀλόγιμο καθάριον οὐρανόν,*

*Καὶ εἶπα στὸ πνεῦμα μου: Ὅταν ἔρθει πιά ὁ καιρὸς πού θὰ ἀγκαλιάσουμε
ἐδαντὲς τὶς σφαῖρες, καὶ τὴν εὐδαιμονία καὶ τὴ γνώση ἀπὸ τὸ κάθει
πὺλ κλειοῦνε μέσα τους,*

«Ἐ! τότε θὰ χορτάσουμε πιά, θὰ ξεδιψάσουμε.»

*Μὰ τὸ πνεῦμα μου «Ὅχι μ' ἀποκρίθη, καὶ σὰ θάρθουμε ὄσμ' ἐκεῖ δὲν ἔχει νὰ
σταθοῦμε μὰ θὰ τραβήξουμε γραμμὴ πέρα κι' ἀκόμα πέρα».*

WALT WHITMAN (1819 - 1872)

ΑΠΟ ΤΟΝ "ΘΩΟ", ΤΟΥ ΡΗΓΑ

Βουργάροι, κι' Ἀρβανίτες, και Σέρβοι και Ρωμιοί
 Ἀράπηδες και Ἄσπροι με μιὰ κοινὴ δομὴ.
 Τοῦ Σάβου και Δουνάβου, ἀδέλφια χριστιανοί
 Μὲ τᾶροματα στὸ χέρι καθέννας ἄς φανῆ
 Τὸ αἷμα του ἄς βράση με δίκαιον θυμόν.
 Μικροὶ μεγάλοι ὁμῶστε, τυράνου τὸν χαμόν.

Γιὰ τὴν ἐλευθερία θὰ ζώσουμε σπαθί,
 πῶς εἴμαστε ἀντρειωμένοι παντοῦ νὰ ξακουστεῖ.
 Μαυροβουνιοῦ καπλάνια, Ὀλύμπου σταυραετοί
 κι' Ἀγρόφων τὰ ξεφτέρια γενῆτε μιὰ ψυχὴ,
 Σπετσῶν, Ψαρρῶν και Ὑδρας θαλασσινὰ πουλιά,
 Ὁ νόμος μᾶς προστάζει νὰ βάλει φωτιά.

ΟΛΟΤΑΧΩΣ!

Οἱ σαπισμένοι κ' οἱ δειλοὶ τίς νίκες μας τρομάζουν
 «Μὴν πάτε τόσο βιαστικά πρὸς τὸ σκοπό!» φωνάζουν.
 Ἄλλὰ ἡ γερὴ ἀτμομηχανὴ τῆς ἱστορίας τραβᾷ
 Στὸ δρόμο της θριαμβευτικά.

Νά! Δεκαπέντε πιά σταθμοὺς περάσαμε και πάμε.
 Σίγουρος ὁ μηχανικὸς γερὰ τὸ τραῖνο τ' ὁδηγᾷ.
 Και ξεφωνίζουν οἱ δειλοί: «Θέ μου! Γιὰ πού τραβᾷμε;
 "Ὡ. σῶστε μας, γλυτώστε μας! Σφίχτε τὰ φρένα βιαστικά!»
 "Ὡ! ἀκοῦστε! Τρίζουνε οἱ ἄρμολογοί!
 "Ὡ! ἰδέστε! Πάμε σὴν καταστροφὴ!»

Ἐμπόδια βάζουν οἱ δειλοὶ στοῦ ἀγωνιστῆ τὸ δρόμο
 Μὰ δεκαπέντε χρόνια πιά, γιὰ τὸν ὀχτροὸ σκληρὰ,
 Τὸ δρόμο ἀνοίγουν σ' ὁδηγὸ πὸν δὲ γνωρίζει τρόμο
 Κι ὀλοταχῶς τὸ τραῖνο πάει μπροστά!

NTEMIAN MIHENTNY

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ

Τὸ φάντασμα-κέρας, πὸν κράζει τὸν κινδυνὸ,
 δλοῦθε ἀντηχεῖ,
 κι' ὁ δαίμονας βάζει φωτιά στὸν πλανήτη.
 Ὁ πλανήτης με φλόγες γεμίζει.
 Κι' ὕστερα πέφτει σιωπὴ. Τὰ σκοτάδια.
 Κι' ἡ βροχὴ-κι' ἡ βροχὴ πὸν ὀλολύζει.

Τὸ νερὸ μες στ' ἀλάκι σιαλάζει και πάει...
 Στὸ σκοτάδι τοῦ δρόμου
 ὁ Μαῦρος ληστής,
 — βασιλιάς κάθε φόνου και τρόμου—
 δολερὸς στὸ σκοτάδι γλιστροῦει.
 Ἡ καμπάνα ἀλαλάζει : φωτιά!
 και χτυπάει-χτυπᾷ τὸ μυαλὸ
 σὰ βαρειά.

Κοίτα μέσα σὴ νύχτα τὸν Ἄγνωστο αὐτό,
 πὸν τρανιάζει τοὺς σύρτες, μακριὰ τοὺς πετάει,
 και μαῦρες σημαῖες στὰ σπύτια κορεμαίει.
 Και σιτὸν δρόμους, τὴν ὄρα πὸν ἀχνὰ ξεμερώνει,
 τῶν ποδιῶν του τὰ αἱμάτινα ἀχνάρια τυπώνει.

MIROSLV KRALEZA

ΣΤΟΥΣ ΚΑΜΠΟΥΣ ΤΗΣ ΦΛΑΝΤΡΑΣ

Οί παπαρουνες σαλέβουν στους κάμπους τής Φλάντρας,
πλάι στους σταβρούς, άράδα - άράδα,
που σημαδέβουν το μέρος μας και στον ουρανό
πετούνε τ'αηδόνια, θαρρετά κελιδόντας,
και μόλις ακούγονται δώ κάτω, μες στα κανόνια.

Είμαστε μετς οί Νεκροί. Πριν λίγες μέρες ακόμα
ζούσαμε, νιώθαμε την άβγγή, βλέπαμε την ολοπόρφυρη δύση,
άγαπούσαμε κι' αγαπιόμασταν, και τώρα σεσημόμαστε
στους κάμπους τής Φλάντρας.

Τόν καρβᾶ συνεχίστε με τόν έχτρό:
Σε οἷς οίχνουμε το δαβλό από χέρια
τρομουλιαστά. ψηλά να τόν κρατᾶτε πάντα.
"Α δέν κρατῆστε το λόγο σε μᾶς τούς νεκρούς;
Θε να μη κοιμηθοῦμε ποτέ, αν κ' οί παπαρουνες θᾶνθίζουν
στους κάμπους τής Φλάντρας.
JOHN MC CRAE (1872 - 1918)

ΚΑΘΑΓΙΑΣΗ

"Οχι τούς ποίγκητες και τούς ιερόαρχες πῶχον άμοατοδρόμους με περουνες
Και θριαμβικά στεφανωμένοι καρβαλίνα να γλύφουνε το πάχος τῶν καιρῶν.
Πιότερο οί περιφρονημένοι — οί διωγμένοι — οί άνθρωποι που λόγγες τούς κεντοῦν.

Οί ἄντρες του κοιρелиασμένου τάγματου που πολεμᾶν ως τα στεγνά τους
Ζυλισμένοι άτ' τῆς μάχης τῆ σκόνῃ, το βορόντο, τις καρβᾶγες.
Οί ἄνθρωποι με τσακισμένα τα κεφάλια τους και με τα αίματα στα μάτια τους που τρέχουν.

"Οχι τόν παρασημοφορημένο Διοικητή, τόν αγαπητό άπ' το θρόνο,
Που καρβαλά σα κόκορας να παρελάσει όταν οί σάλπιγγες ἤχουν,
Μα τα παιδιά που βάσταξαν το Κόπιε, κ' είναι άγνωστα για μᾶς.

Δε θέλω γώ τόν ἄρχοντα, μα του λαου, τόν ἄνθρωπο, του δρόμου τόν ἄλῃτη,
Το σκλάβο με το τσουβάλι στους ὤμους του, που τόν ὀργώνει το καμουσιό,
Τόν ἄνθρωπο με το πολὺ βαρὸ φορτιό, μ' ἄβάσταγο το βάρος.

Το νάφτη, το θεομασῆ τῶν βαποριῶν, τόν ἄνθρωπο με το κουρέλι του ἴδρωτα,
Το σύντροφο που σκυμένος στις μούδες σιγαροχινᾶει ἕνα σκοπό,
Το νυσταγμένο ἄντρα στο τιμόνι και στη κουρσασική σκοπιᾶ.

"Άλλοι μπορεί να τραγουδοῦνε το κρασί, το βιός, την εφθνυμία,
Και τη σεμνή παρουσία τῶν δυνατῶν που σφίγγει ὄραϊα σα λουφί.
Μου φτάνει ἡ βρώμα κ' ἡ σκουριά, τῆς γῆς ἡ σκόνῃ κι' ο ἄφρός.

Γι' ἄφτιδες ἄς μείνει ἡ μουσική, το χοῶμα, ἡ δόξα, ο χορσός.
Μια χοῦφτα σάχητῃ εἶν' ἄρκετῃ για με, κ' ἕνα κομάτι μουχλα.
"Απ' τούς σακατεμένους, τούς χωλούς και τούς σταβρούς στο κοῦο και στη βροχή.
Θε να ντυθοῦνε τα τραγουδία μου, τα παραμῦθια μου θε να εἰπωθοῦν.

J. MASEFIELD

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΤΗΣ ΛΑΪΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

"Αν λογαριαστεί με τι θεσμούς ἄλλοι λαοί τῆς Εὐρώπης και τῆς Ἄμερικῆς διοικήθηκαν ὕστερα από τα ἔθνικοαπελευθερωτικά τους κινήματα, μπορεί να εἰπωθεῖ χωρίς ἀμφιβολία σαν γενικό συμπέρασμα πῶς ἡ Ἑλλάδα διοικήθηκε ὡς τώρα ἀπολυταρχικά, πῶς ἡ διοίκησή της ἦταν ὄργανο—ὕπρητρες του κοτσαμπασιδισμού και τῆς ἀντιδραστικῆς ὀλιγαρχίας, τῆς τάξης που κυβερνᾶ ἐπὶ ἕναν αἰῶνα τόν Ἑλληνικό Λαό κάτω ἀπὸ το ἀποσυνθετικό ἔμβλημα τῆς Βασιλείας.

"Ἡ Αὐτοδιοίκηση αὐτῆ δὲν ἔχει καμμιᾶ ἀπολύτως σχέση με ὅ,τι παλιὰ ὀνομάζανε «Αὐτοδιοίκηση»— Ἡ Αὐτοδιοίκησή μας εἶναι ἕνας καινούριος θεσμός, εἶναι ἡ καινούρια, ἡ λαϊκή ἐξουσία. Γεννημένη ἀπ' τῆ φωτιά του ἔθναπελευθερωτικοῦ πολέμου και καθαγιασμένη ἀπὸ ἀμέτρητες σπονδές αἱμάτων εἶναι το μέσο για τῆ συνέχιση και ἀνάπτυξη του ἔθναπελευθερωτικοῦ ἀγῶνα ὡς τὴν πλήρη νίκη του λαου, εἶναι το μέσο για τῆ λύση ὄλων τῶν ζητημάτων ἀπ' τόν ἴδιο το Λαό—Με τὴν Αὐτοδιοίκηση για πρώτη φορά στη νεοελληνική ἱστορία ὁ Ἑλληνικός Λαός ἀνυψώνεται σε κυρίαρχο και νοικοκύρη στο σπίτι του, για πρώτη φορά καταχτᾶει το δικαίωμα να κυβερνᾶ τις τύχες του.

"Ἡ Συνέλευση τῶν πολιτῶν δημοτική και κοινοτική εἶναι το κυρίαρχο λαϊκό ὄργανο τῆς ἐποπτείας και του ἐλέγχου τῆς Αὐτοδιοίκησης πρώτου βαθμοῦ. Εἶναι ἕνας ἀμεσος δημοκρατικός ἑλληνικός θεσμός «ἡ βουλευομένη και ἀπο-

φασίζουσα Ἐκκλησία του Δήμου» που συγκροτεῖται ἀπ' το σύνολο τῶν ἐνεργῶν πολιτῶν, δηλ. τῶν ἀντρῶν και γυναικῶν που ἔχουν δικαίωμα ψήφου.

"Ἡ Συνέλευση, αὐτός ὁ κυρίαρχος λαός, ἔχει τὴν τελευταία λέξη πάνω στα τοπικά ζητήματα. Ἐλέγχει ὄλο τόν κύκλο τῆς δράσης τῶν Συμβουλιῶν εἴτε αὐτεπάγγελτα πάνω στα ζητήματα που τῆς δίνει ἡ πράξη (ἄρθρα 11 και 28) εἴτε με λαϊκή πρωτοβουλία ὕστερα ἀπὸ αἴτηση του τρίτου τῶν ἐνεργῶν πολιτῶν.

Οἱ κύριες βάσεις τῆς Αὐτοδιοίκησης εἶναι οἱ ἀκόλουθες διοικητικές λειτουργίες: Καθιερώνονται δύο βαθμοὶ Αὐτοδιοίκησης. Ὁ Δήμος και ἡ Κοινότητα εἶναι ὄργανισμοὶ του πρώτου βαθμοῦ και ἡ Ἐπαρχία ὄργανισμος του δευτέρου. Οἱ ἀρμοδιότητες που δίνονται στο Δήμο και τὴν Κοινότητα εἶναι ἀπεριόριστες σ' ἀντίθεση με το παλιὸ καθεστῶς, ἀκριβῶς γιατί θεσπίζεται ἡ ἐλευθερία να ἀναλαμβάνουν τις ὑπηρεσίες που κατά τὴν κρίση του συμβουλίου τους ἔχουν ἀποφασιστική σημασία για τῆ ζωῆ και τὴν πρόοδο τῆς κοινωνικῆς ὀμάδας του χωριοῦ ἢ τῆς πόλης. Αὐτο φυσικά δὲ σημαίνει πῶς ὁ Δήμος ἢ ἡ Κοινότητα μπορούν να μονοπωλήσουν τις κοινωνικῆς ὑπηρεσίες που κρινουν ἀναγκαῖες και χρήσιμες για τούς δημότες τους. Μποροῦν φυσικά να κάνουν δημοτική ἢ κοινοτική τὴν ὑπηρεσία τῆς ὕγιειας τους ἰδρῶντας φαρμακεία, νοσοκομεῖα, διορίζοντας γιατρὸ κ. λ. π., χωρὶς να ἐμποδίζουν ὄμως και τὴν ἰδιωτική πρωτοβουλία, ἐκτός ἀπὸ τις ὑπηρεσίες τῆς κοινῆς ὠφέλειας ὄπως εἶναι

ὁ φωτισμός, ἡ ὕδρευση, οἱ συγκοινωνίες ποῦ μποροῦν νὰ πάρουν καὶ μονοπωλιακὸ χαρακτήρα. Οἱ ἀρμοδιότητες μετὴν ἐλευθέρῃ δημοτικοποίησιν τῶν χρησίων καὶ ἀναγκαίων λειτουργιών (ὕγειας, φωτισμός, μεταφορὲς κ.λ.π.) διευρύνονται καὶ ὁ λαὸς μπορεῖ κυριαρχικὰ νὰ ἀποφασίζει μετὰ γνώμονα νὰ ἐξυπηρετεῖ τὴν κοινωνία, νὰ μὴν ἐμποδίζει τὴν ἐπαγγελματικὴ ἐλευθερία καὶ νὰ μὴν ἐπεμβαίνει στὰ κρατικὰ μονοπώλια.

Ὁλοκληρώνει τὰ κυριαρχικὰ δικαιώματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ ὄχι μόνον μετὰ τὸ νὰ ἐκλέγει τοὺς ἀντιπροσώπους του καὶ τοὺς ἐλέγχει ἀλλὰ καὶ νὰ λύνει ἀπ' εὐθείας τὰ τοπικὰ ζητήματα. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἐκδημοκρατίζεται ἡ τοπικὴ διοίκηση, γίνεται πραγματικὴ λαϊκὴ Αὐτοδιοίκηση, λαϊκὴ ἐξουσία μετὴν ἄμεση συμμετοχὴ τοῦ συνόλου τῶν πολιτῶν στὴν ἀπ' εὐθείας ἄσκηση τῆς τοπικῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας καὶ στὴ λύση τῶν τοπικῶν ζητημάτων.

Δίνει ἕνα Κώδικα—ὁδηγὸ συμπαγῶς κινητοποίησης καὶ δράσης τῶν λαϊκῶν μαζῶν. Σταθεροποιεῖ καὶ ἀναπτύσσει τὴν πολιτικὴν τὴν ἐξουσία καὶ δημιουργεῖ ἀσφαλεῖς ὅρους γιὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ νικηφόρα διεξαγωγὴν τοῦ ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ ἀγῶνα, γιὰ τὴν ἐπούλωση τῶν δεινῶν τοῦ πολέμου, γιὰ τὴν οἰκονομικὴ καὶ ἠθικὴ ἀναγέννησιν τῆς χώρας. Κι' αὐτὸ εἶναι ἡ πανηγυρικώτερη δικαίωσιν τῶν θεσμῶν τῆς Αὐτοδιοίκησης. Οἱ θεσμοὶ μὲς αὐτοὶ καταχτημένοι ἀπ' τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν καὶ θεμελιωμένοι στοὺς πόνους τοῦ ἐθναπελευθερωτικοῦ πολέμου θὰ βροῦν τὴν συνταχτικὴν ἔκφρασίν του στὸ Σύνταγμα τῆς Δημοκρατικῆς Ἑλλάδας, πού θὰ γράψῃ αὐριο ἐλεύθερος καὶ κυρίαρχος ὁ Ἑλληνικὸς Λαός.

Ἄρθρο 1

Ἡ Τοπικὴ Αὐτοδιοίκηση, θεμελιώδης θεσμὸς τοῦ δημοσίου βίου τῶν Ἑλλήνων, εἶναι ἡ ὁργανωμένη λαϊκὴ ἐξουσία πού ἀσκεῖται μετὰ ἀίρετους ἀντιπροσώπους καὶ ἀπ' εὐθείας μετὰ τὴν συνεισφοράν τοῦ λαοῦ γιὰ τὴν διοίκηση τοῦ χωρίου, τῆς πόλης καὶ τῆς ἐπαρχίας.

Ἄρθρο 6

Ὁργανα τῆς Κοινότητος πού ἀποφασίζουν εἶναι :

- α) Τὸ Κοινοτικὸ Συμβούλιον καὶ
- β) Ἡ Κοινοτικὴ Συνέλευσις τῶν πολιτῶν.

1. Τὸ Κοινοτικὸ Συμβούλιον διοικεῖ καὶ ἐκπροσωπεῖ τὴν Κοινότητα γιὰ τέσσαρα χρόνια καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ 7 ταχτικά καὶ 5 ἀναπληρωματικὰ μέλη γιὰ τὴν Κοινότητα μετὰ πληθυσμὸν ὡς 2.500 κατοίκους καὶ ἀπὸ 9 ταχτικά καὶ 7 ἀναπληρωματικὰ μέλη γιὰ τὴν ἄλλην.

Τὸ Κοινοτικὸ Συμβούλιον στὴν πρώτη του συνεδρίασιν συγκροτεῖται σὲ σῶμα ἐκλέγοντας μετὰ μυστικὴ ψηφοφορία ἀπὸ τὰ μέλη του τὸν Πρόεδρον, ἀντιπρόεδρον, γραμματεῖα καὶ ταμίας.

Ἐπίσης ἐκλέγει καὶ τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Κώδικα αὐτοῦ. Τὸ Κοινοτικὸ Συμβούλιον ἔχει πάντοτε τὸ δικαίωμα νὰ τοὺς ἀνακαλέσῃ καὶ νὰ ἐκλέξῃ ἄλλους.

2. Ἡ Κοινοτικὴ Συνέλευσις εἶναι τὸ κυρίαρχον σῶμα τῆς Κοινότητος καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸ σύνολον τῶν ἐκλογέων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Διοίκηση Κοινοτήτων

I. Ὁργανα διοίκησης

Ἄρθρο 11

Ἡ Κοινοτικὴ συνέλευσις τῶν πολιτῶν συζητᾷ καὶ ἀποφασίζει γιὰ κάθε ζήτημα πού ἐνδιαφέρει τὴν Κοινότητα. Εἰδικὰ ἔχει τὴν ἀκόλουθον ἀρμοδιότητα :

- 1. Ἐλέγχει ἢ καὶ ἐγκρίνει τὴν ἀποφάσιν τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου σύμφωνα μετὰ τὸ προηγουμένον ἄρθρον, καὶ
- 2. Ἀποφασίζει κυριαρχικὰ :
 - α) Γιὰ τὸν ὁργανισμὸν τῆς Κοινοτήτος,
 - β) Γιὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀγοφυλάκων, δασοφυλάκων καὶ ὕδρονόμων, ἐκλέγοντας σὲ ἴσο ἀριθμὸν τακτικῶν καὶ ἀναπληρωματικῶν.
 - γ) Γιὰ τὴν ὁργάνωσιν νέων ὑπηρεσιῶν καὶ ἐπιχειρήσεων τῆς Κοινότητος πού δὲν εἶνε ἐπείγουσες. Γιὰ τὴν ἐπείγουσας ἀποφασίζει τὸ Κοινοτικὸ Συμβούλιον μετὰ κατοπινὸν ἔλεγχον τῆς συνέλευσεως, καὶ
 - δ) Γιὰ τὴν ἀνάκλησιν τοῦ Συμβουλίου ἢ μελῶν του αὐτεπάγγελτα ἢ μετὰ λαϊκὴν αἴτησιν τοῦ τρίτου ἀπὸ τοὺς ἐκλογεῖς τῆς Κοινοτήτος.

Ἀπόφασιν τῆς συνέλευσεως ἔξω ἀπὸ τὰ θέματα αὐτὰ εἶναι κατευθυντήρια γραμμὴ δράσεως τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

Διοίκηση Δήμων

I. Ὁργανα διοίκησης

Ἄρθρο 23

1. Ὁργανα πού ἀποφασίζουν εἶναι :

- α) Τὸ Δημοτικὸ Συμβούλιον
- β) Ἡ Δημορχιακὴ Ἐπιτροπὴ καὶ
- γ) Ἡ Δημοτικὴ συνέλευσις τῶν πολιτῶν.

2. Τὸ Δημοτικὸ Συμβούλιον διοικεῖ καὶ ἐκπροσωπεῖ τὸν Δήμον καὶ ἀποτελεῖται :

- α) Σὲ πόλεις μετὰ πληθυσμὸν ὡς 50000 κατοίκους ἀπὸ 28 ταχτικά καὶ 6 ἀναπληρωματικὰ μέλη.
- β) Στὴν ὑπόλοιπην ἀπὸ 22 ταχτικά καὶ 8 ἀναπληρωματικὰ.

Τὸ Συμβούλιον συγκροτεῖται σὲ σῶμα ἐκλέγοντας μετὰ μυστικὴ ψηφοφορία ἀπὸ τὰ μέλη του τὸν Δήμαρχον πού εἶναι καὶ Πρόεδρος του, δυὸ ἀναπληρωτέες του, τὸν Γραμματεῖα καὶ τὸν Ταμίας. Ὅλοι μποροῦν ν' ἀνακληθοῦν.

3. Ἡ Δημορχιακὴ Ἐπιτροπὴ εἶναι ἀρχὴ πού ἐπιβλέπει ὅλην τὴν διοίκησην καὶ διαχείρισιν τοῦ Δήμου καὶ ἀποτελεῖται :

- α) Στὸν Δήμον μετὰ πληθυσμὸν ὡς 50000 κατοίκους ἀπὸ 5 μέλη.
- β) Στὸν ὑπόλοιπον ἀπὸ 7 μέλη. Οἱ Δημορχιακὲς Ἐπιτροπὲς ἐκλέγονται μετὰ μυστικὴ ψηφοφορία καὶ ἀπόλυτη πλειοψηφία ἀνάμεσα στοὺς Δημοτικούς Συμβούλους στὴν πρώτη συνεδρίασιν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου καὶ τὰ μέλη τους εἶναι ἀνακλητὰ.

IV Ἀρμοδιότητες καὶ λειτουργία Δημ. Συνέλευσεως

Ἄρθρο 28

Ἡ Δημοτικὴ συνέλευσις ἐλέγχει καὶ ἐγκρίνει τὴν ἀποφάσιν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου πού ὀρίζονται στὸ ἄρθρον 26 τοῦ Κώδικα καὶ ἀποφασίζει γιὰ τὴν δημοσίευσιν ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας. Ἐπίσης ἀποφασίζει γιὰ τὴν ἀνάκλησιν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου ἢ μελῶν του μετὰ λαϊκὴν αἴτησιν τοῦ τρίτου ἀπὸ τοὺς ἐκλογεῖς τοῦ Δήμου.

2. Ἡ Δημοτικὴ συνέλευσις συγκαλεῖται μετὰ ἐτήσια ταχτικὴ σύνοδος τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ Φλεβάρη. Προκειμένου ὅμως γιὰ ἀνάκλησιν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου ἢ μελῶν του συγκαλεῖται ἔκτακτα.

3. Τὴν συνέλευσιν συγκαλεῖ ὁ Δήμαρχος. Σὲ συνεργασίαν μετὰ τὸ Δημοτικὸ Συμβούλιον ὁ Δήμαρχος καταρτίζει τὸ πρόγραμμα μετὰ τὰ βασικὰ ζητήματα πού ἀπασχολοῦν τὸν Δήμον καὶ συντάσσει τὸ ἐρωτηματολόγιον στοὺς ἐκλογεῖς. Στὴ σύνταξιν τοῦ ἐρωτηματολογίου ὁ Δήμαρχος καὶ τὸ Δημοτικὸ Συμβούλιον εἶναι ὑποχρεωμένα νὰ βάλουν ἐρωτήματα πού πραγματικὰ ἐνδιαφέρουν τοὺς ἐκλογεῖς καὶ νὰ συμπληρώνουν τὸ ἐρωτηματολόγιον μετὰ θέματα πού ὑποδείχνουν οἱ ἐκλογεῖς μετὰ αἰτήσεις τους ἢ μετὰ τὸν Τύπον καὶ πού γενικὰ θέλει ἡ κοινὴ γνώμη τῶν πολιτῶν. Τὸ ἐρωτηματολόγιον ὑποβάλλεται στὸν ἔλεγχον τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Συμβουλίου πού μπορεῖ νὰ τὸ τροποποιήσῃ ἢ καὶ νὰ τὸ ἀπορρίψῃ.

4. Ἡ συνέλευσις ἐκφράζει τὴν ἀπόφασίν της μετὰ ψηφοδέλτιον. Ἡ ὁργάνωσις τοῦ δημοψηφίσματος καὶ ἡ διαδικασία τῆς συνέλευσεως γίνονται σύμφωνα μετὰ τὴν ἐκλογικὴν διατάξιν τοῦ Κώδικα αὐτοῦ.

5. Οἱ λεπτομέρειες γιὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ δημοψηφίσματος γιὰ τὰ ζητήματα τοῦ ἐρωτηματολογίου, γιὰ τὴν δημοσίευσίν του, γιὰ τὸ περιεχόμενον, γιὰ τὴν προθεσίαν, γιὰ τὰ δικαιώματα καὶ γιὰ τὴν ὑποχρέωσιν τῶν ὁργάνων πού κινοῦν τὸ μηχανισμὸν τῆς συνέλευσεως, καὶ ὅλα τὰ σχετικὰ ζητήματα γιὰ τὴν πληρῆ λειτουργίαν τοῦ θεσμοῦ αὐτοῦ κανονίζονται μετὰ ἀπόφασιν τοῦ Γραμματεῖα Ἐσωτερικῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

Ἄρθρο 41

2. Τὸ ἐκλογικὸν δικαίωμα εἶναι καθολικὸν καὶ ἴσον. Δικαίωμα ψήφου ἔχουν ὅλοι οἱ δημότεροι ἄνδρες καὶ γυναῖκες πού ἔχουν ἡλικίαν 18 χρόνων συμπληρωμένων, οἱ ὑπάλληλοι πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ καὶ οἱ κληρικοὶ καὶ πρέπει νὰ εἶναι γραμμένοι στοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους. Ἐξαιρετικὰ γιὰ τὴν ἐμπόλεμον περίοδον δὲν χρειάζεται ἐγγραφὴ στοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους, ἀλλὰ ἀρκεῖ

μόνιμη κατοικία στο Δήμο ή στην Κοινότητα και διαμονή 6 τουλάχιστον μηνών. Δικαίωμα ψήφου δεν έχουν όσοι είναι καταδικασμένοι για άτιμωτικά αδικήματα και όσοι έχουν κηρυχθεί με δικαστική απόφαση ή παράφρονες, ή διανοητικά και ψυχικά άρρωστοι.

3. Δικαίωμα να εκλεγούν έχουν όσοι συγκεντρώνουν τα προσόντα του εκλογέα και συμπλήρωσαν τα 21 χρόνια της ηλικίας τους. Δεν μπορούν να εκλεγούν οι δημοτικοί ή κοινοτικοί υπάλληλοι του Δήμου ή της Κοινότητας όπου υπηρετούν. Δημόσιοι υπάλληλοι που έχουν εκλεγεί παίρνουν υποχρεωτική άδεια χωρίς απολαύς, αν παίρνουν από το Δήμο ή από τη Κοινότητα μισθό,

4. Το δικαίωμα να εκλεγούν, για τα ανακαλούμενα αίρετά όργανα, αναστέλλεται για τον υπόλοιπο χρόνο της δημοτικής ή κοινοτικής περιόδου.

II. Πανελλαδικό Συνέδριο

Άρθρο 76

1. Καθιερώνεται Πανελλαδικό Συνέδριο των Αντιπροσώπων των Έπαρχιών Δήμων και Κοινοτήτων, σαν ανώτατο σώμα των Αυτοδιοικήσεων της χώρας, που συνέρχεται κάθε χρόνο μέσα στον Οχτώβριο.

Άρθρο 77

Το Πανελλαδικό Συνέδριο των αντιπροσώπων της Αυτοδιοίκησης συζητάει και αποφασίζει:

α) Για ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος των Έπαρχιών, Δήμων και Κοινοτήτων (άσυλα, νοσοκομεία, υπηρεσίες μεταφορών κλπ) και για σύμπραξη πολλών Έπαρχιών, Δήμων και Κοινοτήτων με το σκοπό να εκτελέσουν έργα κοινού ενδιαφέροντος.

β) Για την ενίσχυση των πόρων Αυτοδιοίκησης ώστε να μπορούν να εκτελεστούν έργα κοινής ωφέλειας στις περιφέρειες πολλών Έπαρχιών.

γ) Για την ανάπτυξη της Αυτοδιοίκησης με νέα νομοθετικά μέτρα.

Οι αποφάσεις παίρνονται με απόλυτη πλειοψηφία.

Τα μέτρα που αποφασίζονται από το Συνέδριο, ύστερα από τεχνική επεξεργασία από το Συμβούλιο Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Γραμματείας Έσωτερικών, υποβάλλονται υποχρεωτικά από τους αρμόδιους Γραμματείς στο νομοθετικό σώμα στην πρώτη σύνοδό του ύστερα από το Συνέδριο και αυτό αποφασίζει κυριαρχικά.

Ο Γραμματέας Έσωτερικών είναι υποχρεωμένος να παρακολουθεί τις εργασίες του Συνεδρίου και μπορεί να συμπληρώνει τα θέματα ημερησίας διάταξης.

ΑΠΟ ΤΟΝ "ΕΠΙΤΑΦΙΟ,, ΤΟΥ ΠΕΡΙΚΛΗ

Το πολίτευμα που έχουμε δεν κοιτάζει να πάρει τους νόμους του από τους ξένους· πού πολύ είμαστε έμεις το παράδειγμα σε μερικούς παρά πού ξεσηκώνουμε, ότι κάνουν οι άλλοι. Το όνομά του, ελειδή ζοῦμε στηριγμένοι όχι πάνω στους λίγους, παρά στους περισσότερους, είναι κυριαρχία του δήμου, δημοκρατία. όμως στους νόμους προστά, όταν είναι για τις ιδιωτικές τους διαφορές, βρίζονται όλοι ίσοι· όσο πάλι για την προσωπική υπόληψη, κατά πού βλέπουν τον καθένα να προκόβει σε κάτι, όχι με τη σειρά, όσο γιατί είναι ικανός, γι' αυτό τον προτιμούν να πάρει μέρος στα δημόσια πράγματα.

Από τη μετάφραση του Ι. Θ. ΚΑΚΡΙΔΗ

ΓΙΑ ΕΝΑ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Όλοκληρη ή Ελλάδα συγκλονίζεται τις στιγμές αυτές από ένα δυνατό λαοκρατικό ρεύμα. Φαινόμενο όχι μόνο ελληνικό, αλλά παμβαλκανικό, πανευρωπαϊκό. Οι πηγές του ρεύματος βρίσκονται μέσα στον γιγάντιο έθνικοαπελευθερωτικό αγώνα των Λαών, και μια βαθιά του εξέταση δείχνει πως ο παράγοντας «Λαός», παίρνει όλη τη μεγάλη βαρύτητα που πρέπει να έχει. Όλες οι εκδηλώσεις της κοινωνικοαπελευθερωτικής μας ζωής ποτίστηκαν και ποτίζονται από αυτό.

Θά εΐτανε πραγματικά άνεξηγητο γεγονός, αν και το Πανεπιστήμιο της πόλης μας δεν έκανε στροφή ύστερα από όσα έγιναν. Το αντιδραστικό αξίωμα «ή επιστήμη διά την επιστήμην», εΐταν ο κατευθυντήρας και του νεαρού Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης—που τόσες πολλές ελπίδες στήριξε σ' αυτό ο Μακεδονικός Λαός—και τό κατάντησε μια κλούβα κλειστή, μακριά από το Λαό, από τους πόθους του, τις ανάγκες του, τις λαχτάρες του, όπως ακριβώς και τό Πανεπιστήμιο Αθηνών, που τά ίχνη του άκολουθούσε. Τό έπίσημο ίσαμε τά σήμερα αντιλαϊκό κράτος, με τό Υπουργείο Παιδείας, με την πίεση και την τρομοκρατία πάνου στους καθηγητές, μετάτρεψε και τό Πανεπιστήμιο σε όργανο αντιλαϊκό.

Κ' έτσι μάθαινε ο Λαός μας πως έχει μια σπουδαία άρετή, τό... «λιτοδίαιτο!», ότι δηλ. του έφτανε για να ζει λίγο μαύρο ψωμί και λίγες έλιές, κι' άς τον θέριζε ή φυματίωση κ' ή έλονοσία. Και τό πίστευε βέβαια, γιατί τό Πανεπιστήμιο δεν φρόντισε να τον καθοδηγήσει μ' ένα κύμα διαλέξεων, όμιλών, άρθρων, διαφωτιστικών φυλλαδίων, όπως θά έπρεπε. Πάνω από εκατό χρόνια λειτουργεί Νομική σχολή, κι' όμως λείπει από τη χώρα μας ένας ελληπτος συγχρονισμένος κώδικας Δικαίου. Τό δίκαιο μοιράζεται στο Λαό

με βάση την Ίουστινιάνειο νομοθεσία, που ή κατανόσή της, όπως λέγει ο κ. Μπαλής, άπαιτεί «μεγάλην φιλολογικήν ικανότητα». Σηκώθηκε έτσι ένα άδιαπέραστο τείχος ανάμεσα στο Λαό και τό Πανεπιστήμιο, που μακριά από τις άνάγκες του Λαού «έκαλλιέργει την έπιστήμην». Αυτά μόνο άρκοϋν για να δείξουν πόσο μακριά από τη ζωντανή πραγματικότητα στέκεται τό Πανεπιστήμιο.

Οί φοιτητές όμως, πού κοντά στο Λαό μας, άφουγκράστηκαν τον παλμό του και γι' αυτό κατά κανόνα εΐταν πρωτοπόροι σ' ό,τι ζωτικό ζήτημα τον άφορούσε. Ο έθνικοαπελευθερωτικός τώρα αγώνας άρχισε να γκρεμίζει, και θά γκρεμίσει τελειωτικά αυτά τά τείχη. Καθηγητές και φοιτητές πρέπει να βγούν και να γνωρίσουν τό Λαό και τον τόπο του. Να γνωρίσουν τις άνάγκες του και να τον διαφωτίσουν πάνω σ' αυτές. Η μόρφωσή τους και οι ειδικές γνώσεις τους, στην υπηρεσία του Λαού. Άς μη άρκεστούν σε μια διάλεξη στην αίθουσα τελετών του Πανεπιστημίου, όπου τους παρακολουθεί μια μικρή πνευματική «άριστοκρατία». Η συνοικία και ή ύπαιθρος έχουν την άνάγκη τους. Όχι μόνο νομικοί σύμβουλοι στις Τράπεζες αλλά και όργανωτές, καθοδηγητές οργανισμών, που όφελουν τό Λαό και τη νεολαία του. Όχι μόνο «προαγωγή της άφηρημένης έπιστήμης» αλλά και μελέτη των πλουτοπαραγωγικών δυνάμεων της Μακεδονίας.

Όχι μόνο Πανεπιστήμιο των λίγων εύπορων νέων του κέντρου της Θεσσαλονίκης, αλλά άνοιχτό, φωτεινό, στοργικό κέντρο του νέου του συνοικισμού, του χωριού, της μακρινής έπαρχιακής πόλης, που θά έξασφαλίζει την άνετη ζωή, κατοικία, υγεία του.

Μά και οι σχέσεις άκόμα των καθηγητών προς τό μικρό λαό του Παν/μίου,

τούς φοιτητές, πρέπει να αναθεωρηθούν.

Στη διάρκεια της τρίχρονης σκλαβιάς οι φοιτητές θέλησαν τους καθηγητές τους πιά κοντά τους και λίγοι δέν τους άκουσαν. Έγιναν μαζί συνεργάτες και ακούραστοι διαφωτιστές του Μακεδονικού λαού.

Η αναγνώριση των φοιτητικών οργανισμών, ή συμμετοχή των φοιτητών στα όργανα που κρίνουν φοιτητικά ζητήματα, όπως π. χ. στις συνεδριάσεις της Συγκλήτου για την πιά συνεπή και γόνιμη ανάπτυξη και λύση των ζητημάτων τους, ή συμμετοχή φοιτητή σαν ταχτικού μέλους στο πειθαρχικό για τους φοιτητές συμβούλιο, ή συγκρότηση της Έφορείας της Λέσχης από καθηγητές και αντιπροσώπους φοιτητών είναι το άναγκαίο έπακόλουθο τούτης της τετραχρονης και παραπάνω πάλης.

Αλλά και οι φοιτητές πρέπει, περισσότερο από κάθε άλλη φορά, νάρθουν κοντά στο λαό. Είναι το καλύτερο κομμάτι του, το πιά μαχητικό. Και το τελευταίο χωριό πρέπει να νοιώσει τη δημιουργική πνοή τους.

Ποτισμένο με τουτό το πνεύμα το Πανεπιστήμιό μας, γίνεται ένας πραγ-

ματικός λαϊκός οργανισμός, που τροφοδοτεί την Μακεδονία ιδιαίτερα και την Ελλάδα γενικότερα με στελέχη τεχνικά και πνευματικά, που δίνει το φώς στο λαό που το στηρίζει, τον καθοδηγεί, τον διαφωτίζει, γίνεται οργανισμός που καλλιεργεί την Έπιστήμη για να τη βάλει στην υπηρεσία του λαού, για να κλείσει τις άνοιχτες πληγές, να άνοικοδομήσει τη χώρα του, ν' άνεβεί σ' ένα ψηλότερο βιωτικό και πνευματικό επίπεδο. Γίνεται ένας οργανισμός που δέν δικαιολογεί ή που μένει άδιάφορος έστω μπροστά στην άγραμματοσύνη, την οικονομική και πνευματική έξαθλίωση του λαού και της Νεολαίας, αλλά που πρώτος αυτός, θαρρετά, ύποδείχνει και κατευθύνει όλες τις κοινωνικές δυνάμεις, για την έξάλειψη των κακών αυτών.

Γιατί περισσότερο από κάθε άλλον οργανισμό, το Πανεπιστήμιο, πρέπει να εφαρμόζει ότι είπε και ο άείμνηστος Δ. Γληνός «Το λαό πρέπει ν' άνεβάσουμε, γι' αυτόν πρέπει να δουλεύουμε, άπ' αυτόν ν' άντλούμε και σ' αυτόν να εξαγαυρίζουμε πάντα».

Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Άπό τους πρώτους μήνες της σκλαβιάς μας στους Γερμανούς ή οικονομική έξαθλίωση, ή ήθικός ξεπεσμός κι ή θάνατος άπ' την πείνα άπειλούσαν άμεσα όλους σχεδόν τους φοιτητές. Μπροστά στην άπαίσια αυτή κατάσταση, που έμπόδιζε φυσικά και την πιά μικρή προσπάθεια για κανονικές σπουδές, οι φοιτητές σά νέοι και σά μορφωμένοι δέ σκύψανε μοιρολατρικά το κεφάλι τους ούτε σταυρώσανε τα χέρια τους. Με άποφασιστικότητα και θάρρος λίγοι στην άρχή κι όλοι τους έπειτα άκολουθήσανε το μόνο σωστό και σωτήριο δρόμο. Το δρόμο του σκληρού και παλληκαρίσιου άγώνα για τη γόνιμη άντιμετώπιση όλων των προβλημάτων τους. Ό άγώνας όμως αυτός δέν είταν άπό τους συνηθισμένους προπολεμικούς φοιτητικούς άγώνες. Είταν ένας άλλ-

θινός πόλεμος για όλους τους φοιτητές με μοναδικά τους όπλα και μέσα τη γερή τους καρδιά, το φωτισμένο μυαλό τους, την άτσαλένια τους συνοχή. Ένας πόλεμος γεμάτος έμπόδια, με άφάνταστες δυσκολίες, με θανάσιμους κινδύνους, με άπανωτές σκληρές δοκιμασίες. Οι καταχτητές κι οι κάθε είδος έλληνόφωνοι συνεργάτες τους άφορμή κι εύκαιρία ζητούσανε για να παραλύσουνε με τα πιά βάρβαρο χτυπήματα την πιά παραμικρή προσπάθεια των φοιτητών για την έπιβίωσή τους και τη μόρφωσή τους. Στις Παν)κές τάξεις, στη Φοιτητική Λέσχη, στο «σπίτι του φοιτητή», στη Γενική Διοίκηση όσες φορές συγκεντρώνονταν οι φοιτητές είτε για να λύσουνε τα βιωτικά και μορφωτικά τους ζητήματα, είτε για να δημιουργήσουνε την έκπολιτιστική, πνευματική κίνηση

και χωρωδία πάντοτε παραμόνευαν άπ' έξω πάνοπλα τα όργανα της Γερμανικής Αστυνομίας και οι Έλληνες συνεργάτες τους (γκεσταπίτες, ταγματασφαλίτες κλπ). Συχνά μάλιστα καταπατώντας την άσουλία των παν)κών χώρων έμπαιναν μέσα, πιάνανε όσους θέλανε και τρομοκρατούσανε όλους τους ύπόλοιπους. Οι φοιτητές όμως κάτω άπ' αυτές τις άφάνταστες άποπνιχτικές συνθήκες, μπροστά σ' όλες τις συχνές και βάρβαρες έπιθέσεις των καταχτητών κι Έλλήνων προδοτών δέ λυγίσανε ούτε για μιά στιγμή, δέν ύποχωρήσανε και δέν σταματήσανε τους άγώνες τους.

Άπ' την πρώτη στιγμή άντιμετώπισαν όλα τα έμπόδια κι όλες τις δοκιμασίες με πρωτόφανο θάρρος, με άκλόνητη σταθερότητα και με ήρωϊκή άυτάπρνηση. Έτσι βγήκανε νικητές άπ' όλους τους κατατρεγμούς και με την πολύτιμη συνεργασία των καθηγητών τους στεριώσανε πάντα στη δύναμη, την άγάπη και την έμπιστοσύνη όλων των φοιτητών τρεις άκλόνητους κι άναγνωρισμένους φοιτητικούς θεσμούς: τη Φοιτηκή Έπιτροπή Λέσχης (Φ.Ε.Λ.) με το παρακλάδι της το Έγειονομικό τμήμα (Υ.Τ), τον Έκπολιτιστικό Όμιλο Παν)μίου (Ε. Ο. Π.) και την Πανσπουδαστική Έπιτροπή. Η πρώτη βγήκε άπ' τον άγώνα και για τον άγώνα των φοιτητών για τα βιωτικά τους ζητήματα, ή δεύτερος άπ' τον άγώνα για τη δημιουργία έκπολιτιστικής ζωής μέσα στην πνευματική και καλλιτεχνική νέκρα της σκλαβιάς και ή τρίτη τέλος βγήκε άπό τις έπίμονες κι όμαδικές προσπάθειες όλων των φοιτητών για τη λύση των εκπαιδευτικών τους ζητημάτων.

Όπως είναι γνωστό ή ΕΟΠ, ή ΦΕΛ κλπ. στηρίζονται σέ δυό καινούργιους θεσμούς που ξεπηδήσανε άπ' τον άγώνα των φοιτητών για την έπιβίωση και τη μόρφωσή τους: **Στην έλεύθερη άυτοδιοίκηση των φοιτητών και στην ισότιμη συνεργασία των φοιτητών με τους καθηγητές και τις Παν)κές άρχές** πάνω σ' όλα τα προβλήματα των φοιτητών που σχετίζονται με την οικονομική τους ζωή, με την έπιστημονική τους μόρφωση και με την έκπολιτιστική τους ανάπτυξη.

Άπό αυτές τις φοιτητικές καταχτήσεις μπορούμε να ξεχωρίσουμε τη

Φ.Ε.Λ., το Υ.Τ. και τη Πανσπουδαστική έπιτροπή άπό τη μιά μεριά και τον Ε.Ο.Π. άπό την άλλη.

Οι τρεις πρώτες καθορίζουν και εκφράζουν τις σχέσεις των φοιτητών με τις πανεπιστημιακές άρχές κυρίως, ένώ ή Ε.Ο.Π. είναι ένας οργανισμός άνεξάρτητος και άυτοτελής με την ύψη και τη συγκρότηση Έκπολιτιστικής οργάνωσης.

Στην περίοδο της σκλαβιάς οι φοιτητές δέν κατόρθωσαν να δημιουργήσουν τους συλλόγους τους κατά σχολές σαν σωματεία άνεγνωρισμένα και που θά τους εκπροσωπούσαν στις σχέσεις τους με τις έξωπανεπιστημιακές άρχές (όπως συμβαίνει στους έργατες, δημοσίους ύπαλλήλους κλπ.)

Η φοιτητική ζωή όμως σ' όλες της τις εκδηλώσεις τόσο τις έξωπανεπιστημιακές όσο και τις έξωπανεπιστημιακές είναι ένιαία. Δέ χωρίζεται. Έτσι θά πρέπει σήμερα ή φοιτητική νεολαία πλουτισμένη με την τρίχρονη πείρα σκληρών άγώνων να ένοποιήσει την Φ.Ε.Λ., το Υ.Τ. και την Πανσπουδαστική εκπαιδευτική έπιτροπή σέ μιά ένιαία Παμφοιτητική Έπιτροπή που θά είναι το όργανο της εκπροσώπησης των φοιτητών στις σχέσεις τους με τις πανεπιστημιακές άρχές.

Η φοιτητική όμως νεολαία δέν κλείνεται μόνο μέσα στο πανεπιστήμιο είναι κοινωνική και εκπολιτιστική δύναμη γενικότερα: .

Γι' αυτό έπιβάλλεται άμεσα ή ίδρυση άνεγνωρισμένων άπό τις κρατικές άρχές (Πρωτοδικείο κλπ.) φοιτητικών συλλόγων κατά σχολές (Φοιτητικός Γεωπονικός Σύλλογος κλπ.) και ή ένοποίησή τους σέ μιά Φοιτητική Όμοσπονδία, καθώς και ή δημιουργία εκπολιτιστικής οργάνωσης άνεξάρτητης και άυτότελης ύπως όλες οι εκπολιτιστικές οργάνώσεις.

Η έσωτερική ζωή όλων αυτών των οργανώσεων πρέπει να διαποτίζεται άπό ένα πλατύ πνεύμα έσωτερικής δημοκρατικής ζωής και στη διοίκηση και στη δράση και στον έλεγχο.

Διοικητικά όργανα θά πρέπει να έχουν τα διοικητικά συμβούλια μιά σαν άνώτερο τη γενική συνέλευση που θά έχει το δικαίωμα να έλέγχει, να άνακαλεί όλες τις πράξεις του διοικη-

τικού συμβουλίου. 'Η γόνιμη και πλούσια πείρα της αυτοδιοίκησης στα χρόνια της σκλαβιάς μάς επιβάλλει αυτά τα καθήκοντα.

'Η τέτοια οργάνωση των φοιτητών θα μπορέσει να συνεχίσει όλους αυτούς τους αγώνες μέσα στην έλευθερία και την κυριαρχία του λαού μας, μα σε πιο μεγάλη έκταση, σε μεγαλύτερο βάθος, με περισσότερη πείρα, με πιο τρανή πίστη, με ρεαλιστικότερη αισιοδοξία, με δημιουργικότερο ένθουσιασμό. Θα είναι ένας σταθμός μα κι 'ένα ξεκίνημα για ένα πολύ τρανό και απόλυτα πραγματοποιησιμο ιδανικό. Θα αλλάξει τις σχέσεις των φοιτητών ανάμεταξύ τους και άπεναντι στους καθηγητές, κι' άπεναντι στο λαό μας. Θα μεταμορφώσει όλους τους φοιτητές σε ένα αρμονικά οργανωμένο σύνολο από γερούς, δυνατούς, έλευθερους και δημιουργικούς ανθρώπους που θάχουνε περήφανα όρθωμένο το ανάστημά τους και θά βλέπουνε και θά βαδίζουνε πάντα μπροστά. 'Η 'Ενιαία Παμφοιτητική 'Επιτροπή, ή Φοιτητική 'Ομοσπονδία και ή 'Εκ-

πολιτιστική οργάνωση του Πανεπιστημίου που θά στηρίζονται στην ολοκληρωμένη αυτοδιοίκηση των φοιτητών και την αρμονική κι' ισότιμη συνεργασία φοιτητών και καθηγητών θα χαράξει ασφαλώς το σωστό και σύγουρο δρόμο για να γίνει ολόκληρο το (Παν)μιο, καθηγητές και φοιτητές με κοινότητα από έλευθερους και γερούς ανθρώπους κι' επιστήμονες, μα κυψέλη ζωής, χαράς, έπιστήμης, ευτυχίας και πολιτισμού για τους ίδιους τους φοιτητές και καθηγητές και για όλη τη νεολαία και το λαό της πόλης μας και της βόρειας 'Ελλάδας.

Γι αυτό ακριβώς όλοι οι φοιτητές, όλες οι φοιτήτριες πρέπει να γίνουν οι φανατικοί θεμελιωτές και τα γερά στηρίγματα μιας τέτοιας οργανωμένης φοιτητικής ζωής. Γι' αυτό επίσης πρέπει κι' όλοι οι καθηγητές του (Παν)μίου μας να γίνουν οι αδελφικοί φίλοι, οι στενοί συνεργάτες κι' οι θερμοί ύποστηρικτές των φοιτητών για τη δημιουργία μιας τέτοιας καλύτερης φοιτητικής ζωής.

ΘΑΝ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΟ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

"Ένα από τα καθοριστικά στοιχεία της προοδευτικής ή μη κοινωνίας είναι βέβαια και ο εκπολιτισμός. Μα ακριβώς, έπειδή ο εκπολιτισμός είναι άντανάκλαση της όλης κοινωνικής ζωής δεν μπορεί παρά να έξυπηρετεί το καθεστώς που ύπάρχει, το καθεστώς απ' το οποίο βγαίνει. Σάν αναγκαίο λοιπόν συμπέρασμα βγαίνει πως δεν μπορεί να ύπάρξει προοδευτικός εκπολιτισμός σ' ένα κράτος αντιδραστικό, σ' ένα κράτος που είναι για τους λίγους. Για προοδευτικό εκπολιτισμό μπορούμε να μιλήσουμε μόνο σήμερα, που για πρώτη φορά στη νεοελληνική ιστορία θεμελιώνεται ή λαοκρατία. 'Ο εκπολιτισμός θα γενιέται απ' την πλατιά μάζα του λαού κι αυτόνε πάλι θα έξυπηρετεί. Θάχει μέσα του το πιο βασικό θεμέλιο των προοδευτικών κατακτήσεων του λαού. Τη λαϊκή αυτοδιοίκηση. Θα βοηθήσει έτσι στην ανάπτυξη του λαού μας και της νεολαίας μας.

Μιλώντας τώρα για εκπολιτιστική κίνηση έδω στη Θεσσαλονίκη, ένοομε βασικά το ποδόσφαιρο. Αυτό μόνον ύπήρχε, αυτό είχε κάπως και κάποια Μακεδονική σημασία. Πάλη, (;) μουσική, ζωγραφική, λογοτεχνία κλπ. δεν ύπήρχε, έχτος από μεμονωμένες προσπάθειες, άγονες κι αυτές, ακριβώς γιατί τους έλειπε ή πλατιά βάση. Οι διοικήσεις των ποδοσφαιρικών και άθλητικών όμοσπονδιών και ένώσεων της 'Αθήνας, παρ' όλη τους την καλή διάθεση να αναπτύξουν την εκπολιτιστική κίνηση δεν μόρεσαν να το πετύχουν, ακριβώς γιατί χρησιμοποιούσανε συγκεντρωτική διοικητική πολιτική, άντανάκλαση της μοναρχοφασιστικής κρατικής πολιτικής. Για να γίνει έδω μια οποιαδήποτε κίνηση, έπρεπε να ζητηθεί ή γνώμη του ΣΕΓΑΣ ή άλλης ένωσης στην 'Αθήνα και μόνο έφ' όσον θα επέτρεπε ο κανονισμός θα γινόταν!" Αν αναπτύχθηκε κάπως έδω ή ποδοσφαιρική κίνηση, είναι

ακριβώς γιατί ύπήρχε ή Ε.Π.Σ.Μ. σάν Μακεδονικό όργανο.

Σήμερα όμως έμεις οι νέοι, που παλαίψαμε, και αγωνιζόμαστε καθημερινά για την πρόοδο, κι' έχουμε θεμελιώσει στα 4 αυτά χρόνια της τριπλής φασιστικής σκλαβιάς μια πολύπλευρη έκπολιτιστική κίνηση, δεν μπορούμε να ίκανοποιηθούμε με έναν πρόχειρο ποδοσφαιρικό αγώνα και με μια κακότεχη καλλιτεχνική εμφάνιση. Ούτε μπορούμε να άρκεστούμε σ' ένα σύλλογο με μονόπλευρη δράση. Θέλουμε έκπολιτιστικούς συλλόγους με πολύπλευρη και ένιαία δράση, συλλόγους στο κάθε χωριό και στην κάθε συνοικία.

'Εμεις οι νέοι που μαζι με τους μεγάλους μας φίλους γκρεμίζοντας τον φασισμό οίκοδομάμε την καινούργια ζωή διεκδικώντας για όλους μας το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι, θ' αναπτύξουμε την έσωτερική δημοκρατική ζωή και την αυτοδιοίκηση μέσα στα

σωματεία μας, με τη συμμετοχή των νέων στις διοικήσεις. Θ' άρνηθούμε τον κρατικό παρεμβατισμό. "Όπως παλαίψαμε σκληρά, καθημερινά, στα 4 αυτά χρόνια της σκλαβιάς, έτσι θα παλαίψουμε ακόμα για τη βελτίωση της ζωής και της υγείας μας. Μυαλό γερό μόνο σε σώμα γερό, όπως έλεγαν οι άρχαίοι "Έλληνες.

Μα έχοντας και συναίσθηση της άποστολής μας σάν κοινωνικοί παράγοντες, θα βγούμε από τα στενά πλαίσια ένός συλλόγου και θά συνεργαστούμε με όλους. "Έτσι θ' αναπτύξουμε την ευγενική άμιλλα, εκδήλωση του καινούργιου ανθρώπου.

Μα έτσι πιστεύουμε πως πραγματικά ο εκπολιτισμός δεν θα είναι μέσον παραγοντισμών και μικροφιλοδοξιών, αλλά μέσο ανάπτυξης του πολιτισμού, της πρόοδου.

ΣΠΥΡΟΣ ΛΕΟΝΤΙΑΔΗΣ

ΤΟ ΠΡΟΣΤΑΓΜΑ ΕΝΟΣ ΠΟΙΗΤΗ

Στόν ένθουσιασμό και στο μεθύσι της Νίκης, έχοντας όστόσο ορθάνοιχτα τα μάτια στο άβριο, που το προετοιμάζουμε καλύτερο, θα πάρουμε πάλι οδηγητή και ποοφήτη τον Παλαμά.

Μια διαστρεβλωμένη αντίδραστική κριτική θέλει να μάς παρουσιάσει τον Παλαμά σά μεγαλόπνευστο ποιητή βέβαια, μα στενό, δεμένο σ' έναν πλουτοκρατικό σωβινισμό, ξεκομένο από κάθε σύγχρονη κοινωνική τοποθέτηση. Είναι το ίδιο που θέλουν να κάνουν προσφέροντας στα σχολιά άποσπάσματα από το έργο του, που δεν παίρνουν καμμιά θέση ή ύποβάλλοντας πως ο Παλαμάς είναι ένας δυσκολοπλησίαστος ποιητής.

'Η ποίηση του Παλαμά ξεφεύγει από τάγκαλιάσματα μιας τέτοιας στενής πνοής, ξεπερνά τά σύνορά της κι' δραματίζεται, προφητεύει κι' επιδιώκει κάτι το πιο πλατύ, το άνωτερο, το πανανθρώπινο. "Έτσι μόνον άν θελήσουμε να τον αντικρύσουμε, θα ζήσουμε έναν Παλαμά, με μια καινούργια μορφή, σάν κοινωνικό, λαϊκό και πανανθρώπινο αγωνιστή.

Φυσικά ο ποιητής παραπονιέται γιατί όχι μονάχα δεν καταλαβαίνουν το κήρυγμά του μα και τον άποδοκιμάζουν, πρώτ' απ' όλα φυσικά εκείνοι πουχουν βασικό συμφέρον να πνίξουν το καινούριο λάλημα: (Δωδεκάλογος του Γύφτου).

Μα σάν άκούσαν από μένα στ' όργανο το προφητικό τά νέα παιξίματ' άνθισμένα άνταριαστήκανε κι' άνάψανα από έναν άσβυστο θυμό...

Κι' ο ένας του άλλου τέτοια κράξαν. Ποιός πονηρός με χέρι άκάθαρο ξυπνώντας το βιολι μιλεί κι' όσα κρατάμε δεν τά βλέπει κι' όσα κρατάμε δεν κρατεί κι' όπου χαρές και πανηγύρια μπροστά μας βρίσκειται ο βραχνάς; κι' είναι του γένους μας προδότης κι' είναι της χάρης μας φονηάς;

'Άλλ' αυτός πιστεύει άλύγιστα ότι από σπάρτα ευωδιαστές κι' από άγριο-^{θύμαρα} θά φουξήσουν οι βουνήσιες οι πνοές και θά σβύσουν οι εύκολόσβυστες ^{[λαμπάδες.}

Τίποτα δὲν τὸν ἐποθαρρύνει, οὔτε τότε σταματᾷ στὸ δρόμο ποὺ χάραξε καὶ ποὺ προχωρεῖ, κάποιο χάλασμα εἶτε μιὰ ἀποτυχία.

Ἄς μ' ἐδιώξαν. Τὸς δοξάζω. Ἐγὼ εἶμαι γλῶσσα τῆς ὠραίας ἀλήθειας.

Καὶ μὲ τέτοια πίστη στὸν ἑαυτό του προχωρεῖ καὶ φτερουγίζει σὲ μελωδικούς στίχους τὴν πίστη του στὸ Λαό, στὸ ἐργαζόμενο Ἔθνος, ποὺ αὐτὸ φέρνει στὶς πλάτες του τὴν πραγματοποίηση τοῦ καινούριου καὶ τοῦ μεγάλου ἔργου. Γιατί αὐτὴ εἶναι ἡ πραγματικότητα. Ὁ Παλαμᾶς πιστεύει στὸ ἐργαζόμενο Ἔθνος καὶ στὴν ἀποστολὴ του καὶ ἀκόμα πιστεύει ὅτι γιὰ νὰ δημιουργηθῆ ἕνας ἀνώτερος πολιτισμὸς θᾶπρεπε ὀλόπλευρη ἡ ἀνθρωπότητα νὰ ἐνωθεῖ σὲ μιὰ ἐνιαίᾳ κι' εὐγενικῶς προσπάθειᾳ γιὰ τὸ ἀνώτερο καὶ τὸ ὠρατό.

Δεῖξε ἐσὺ πῶς πρῶτα εἶσαι ὁ ἄρχοντας κι' ὁ ἐξουσιαστής τοῦ θυμοῦ σου, τῆς βουλῆς σου, τῆς ψυχῆς σου.

γίνε δουλευτής· σβύσε κάθε ξεχώρισμα ρίχ' τὸ δαχτυλίδι σου ἀρραβῶνα μέσα στὸ κανάλι τοῦ Λαοῦ. Ἔνας γίνε ἀπὸ τοὺς στύλους τοὺς ἀμέτρητους τοῦ μεγάλου ἔργου τοῦ συντροφικοῦ.

Ὁ ἴδιος ὁ ποιητὴς ποὺ νοιώθει τὸν ἑαυτό του κομμάτι τοῦ Λαοῦ, δὲν εἶναι τυχαῖο τ' ὄνομα τοῦ Γύφτου ποὺ παίρνει, γιατί γύφτος δὲν σημαίνει μονάχα τσιγγάνος, μὰ μέσα στὴν ἐργασιὰ γύφτοι λέγονται οἱ σιδεράδες καὶ οἱ μηχανουργοί. Ἡ δουλειὰ τοῦ ἐργάτη-δημιουργοῦ, ἐνθουσιάζει τὸν ποιητὴ.

Εἶναι αὐτοὶ ποὺ θὰ χτίσουν τὸ μεγάλο παλάτι του :

Ποῖος λαὸς χτιστῶν ἀκούραστος καὶ ποιά πλάση δουλευτᾶδων τῶν βουνῶν, ὦ ζηλοφτόνιασμα καὶ ὦ καμάρι, τῶν πεδιάδων στὸ δικό μου ἀφεντοπρόσταγμα θὰ χυθεῖ γιὰ νὰ σὲ ὑψώσει μ' ἕναν κοσμοπλάστην ἔρωτα καὶ μὲ μιὰν ὑπερέλεια γνώση.

Ἡ πίστη τοῦ ποιητῆ, στὸ ἔργο τοῦ δουλευτῆ καὶ τὸ σπάσιμο τῆς σκλαβιάς εἶναι ἀκλόνητη καὶ γκρεμίζοντας μπροστά του γιὰ μιὰν ἀκόμα φορὰ τὰ παλιά, τ' ἀχρείαστα, τὰ σάπια, τοῦ τὰ στρώνει γιὰ νὰ περάσει τοποθετώντας αὐτὸν τὸ δουλευτῆ, ἄρχοντα τοῦ κόσμου :

Κι' ὁ ἄνθρωπος ὁ βαραιομοίρης ὁ ἰδρωκόπος δουλευτῆς ὁ ἀπλερος ποὺ παραδέρνει δοῦλος ἢ βασανιστῆς καὶ ἢ βασανιστῆς ἢ δοῦλος ἀμολόγητα καὶ σκληρὰ μύριους τύραννους γροικαίει μέσ' στὰ σωθικά.

Κι' ὁ ἄνθρωπος ὁ βαραιομοίρης θὰ ὑψωθεῖ θριαμβευτῆς σὲ μιὰ γῆ πλατεῖα προφήτης μιᾶς πλατύτερης ψυχῆς. Δὲ γνωρίζω ἀπὸ θρησκείες, μήτε σκύβω σὲ Θεοὺς γνωριμιά μου ἐσὺ καὶ πίστη πῆρα ἀράδα τοὺς ναοὺς.

Ἔντονα λαχταράει ὁ ποιητὴς τὴν ἀνάσταση, τὸ ξεσήκωμα ἀπὸ τὰ πεθάνενα παλιά καὶ ποθεῖ ἡ ψυχὴ του ἕνα λυτρωμὸ πανάνθρωπινο, δίχως φραγμὸ :

Ἦ ναοί, προφῆτες, εἶδωλα εἶδωλα, προφῆτες, ναοί.

Αὐτὸ εἶναι τὸ κοινωνικὸ πρόσταγμα τοῦ ποιητῆ. Συνάμα σήμερα εἶναι καὶ τὸ ἔθνικό του προσκλητήριο. Ἰδιαιτέρα οἱ νέοι, δουλευτὲς τῆς Λευτεριάς τους, πρέπει νὰ προσέξουν πῶς προφήτεψε ὁ ποιητὴς τὸ ρόλο τους. Πρέπει νὰ τὸν δικαιώσουμε, καθὼς ὡς τώρα στὴ μάχη τὸν δικαιώσαμε. Αὐτὴ εἶναι ἡ κληρονομιά μιᾶς μεγάλης μορφῆς τοῦ Ἔθνους μας. Τοῦ Παλαμᾶ. Κληρονόμο τὰ νιάτα. Ὅποιος θελήσει νὰ τὸ ἀμφισβητήσῃ θὰ πέσει κάτω ἀπὸ τὴν ὀρμὴ τους καὶ κάτω ἀπὸ τὴν ὀρμὴ τοῦ ἀληθινοῦ νοήματος τοῦ ποιητῆ.

ΣΤΕΦ. ΜΑΚΡΙΔΗΣ

Καλοῦμε κάθε νέο καὶ κάθε νέα νὰ στείλει τὴ συνεργασία τῆς στὸ «ΞΕΚΙΝΗΜΑ» Εἶναι τὸ περιοδικὸ ὅλης τῆς νεολαίας. Νὰ τὸ ἀναπτύξουμε μὲ τὴν συνεργασία μας.

ΜΕ ΤΟ ΑΛΛΟ ΤΟΥ ΦΥΛΛΟ

ΤΟ "ΞΕΚΙΝΗΜΑ,"

ΜΠΑΙΝΕΙ ΣΕ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟ ΔΡΑΣΗΣ

ΜΕ ΠΛΟΥΣΙΩΤΕΡΗ ΚΑΙ ΕΚΛΕΧΤΟΤΕΡΗ ΥΛΗ
ΜΕ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΤΕΡΗ ΕΜΦΑΝΙΣΗ
ΜΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΤΟ "ΞΕΚΙΝΗΜΑ," ΕΙΝΑΙ Ο ΕΚΦΡΑΣΤΗΣ ΤΟΥ ΠΑΛΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΖΩΝΤΑΝΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ.

ΤΟ "ΛΥΚΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ,"

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΜΕΡΕΣ

ΤΟ "ΔΕΛΤΙΟ," ΤΟΥ.

ΦΙΛΟΔΟΞΕΙ ΝΑ ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΣΕΙ

ΟΡΓΑΝΟ ΚΑΘΕ ΝΕΑΣ ΚΑΙ ΚΑΘΕ

ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ

ΚΑΘΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

Η ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

"ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ,"

ΔΙΑΒΑΖΕΤΕ ΟΛΟΙ ΤΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ. ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΤΗ ΣΩΣΤΗ ΘΕΣΗ ΠΑΝΩ ΣΤ' ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΚΙ' ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΜΑΣ.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
"ΝΕΑ ΑΛΗΘΕΙΑ",
ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 48
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡΑΧ. 600.000.000